

รายงานโครงการติดตามและประเมินผล

การใช้จ่ายเงินอุดหนุน ขององค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น
กรณีให้การสนับสนุนส่วนราชการอื่น ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2565

ฝ่ายตรวจติดตามและประเมินผล
สำนักยุทธศาสตร์และงบประมาณ
องค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น
โทร 043-236793 www.kkpao.go.th

รายงานโครงการติดตามและประเมินผล
การใช้จ่ายเงินอุดหนุนขององค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น
กรณีให้การสนับสนุนส่วนราชการอื่น
ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2565

โดย

สำนักยุทธศาสตร์และงบประมาณ
องค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น

คำนำ

การติดตามและประเมินผลเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการบริหารซึ่งมีหลักการสำคัญ คือ การติดตามความก้าวหน้าในการปฏิบัติงานและประเมินผลความสำเร็จของงานอันจะนำไปสู่การดำเนินการแก้ไขปรับปรุงร่วมกันให้บรรลุเป้าหมายช่วยให้ดำเนินการตามแผนได้อย่างราบรื่นตลอดจนปรับปรุงแก้ไขปัญหาอุปสรรคหรือปรับแผนให้เหมาะสม พัฒนาได้ตรงตามนโยบายของผู้บริหาร

ในการนี้ องค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น ได้มีการติดตามและประเมินผลโครงการการใช้จ่ายเงินอุดหนุนองค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น กรณีให้การสนับสนุนส่วนราชการอื่น ประจำปีงบประมาณ พ.ศ.2565 การติดตามและประเมินผลครั้งนี้จะสำเร็จลุล่วงลงได้เพราะได้รับความร่วมมือจากหน่วยงานเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบการปฏิบัติงานของโครงการที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการใช้จ่ายเงินอุดหนุนจากองค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น เป็นผู้ให้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์สำหรับการวิเคราะห์ ประเมินผล ตลอดจนปัญหาอุปสรรค ข้อเสนอแนะต่างๆ จึงขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้ และหวังว่าเอกสารสรุปรายงานผลการติดตามและประเมินผลเล่มนี้จะเป็นประโยชน์ต่อหน่วยงานและผู้ที่เกี่ยวข้องที่จะนำไปใช้ประโยชน์และปรับปรุงการดำเนินงานต่อไป

ฝ่ายตรวจติดตามและประเมินผล
สำนักยุทธศาสตร์และงบประมาณ
องค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น

สารบัญ

	หน้า
คำนำ	ก
สารบัญ	ข
บทที่ 1 บทนำ	
1.1 หลักการและเหตุผล	1
1.2 วัตถุประสงค์ของการติดตามและประเมินผล	3
1.3 ความสำคัญของการติดตามและประเมินผล	3
1.4 ขอบเขตการติดตามและประเมินผล	4
1.5 ประชากรที่ทำการตรวจติดตามและประเมินผล	4
1.6 ระเบียบการติดตามและประเมินผล	4
1.7 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	4
1.8 นิยามศัพท์เฉพาะ	4
บทที่ 2 วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง	
2.1 แนวคิดเกี่ยวกับการกระจายอำนาจ	6
2.2 แนวคิดเกี่ยวกับการปกครองท้องถิ่น	8
2.3 แนวคิดการเกี่ยวกับการติดตามและประเมินผล	15
2.4 โครงสร้างการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น	21
2.5 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	24
บทที่ 3 ระเบียบวิธีการติดตามและประเมินผล	
3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	27
3.2 ขั้นตอนการติดตามและประเมินผล	27
3.3 การเลือกพื้นที่ดำเนินการ	28
3.4 เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล	28
3.5 การเก็บรวบรวมข้อมูล	28
3.6 ระยะเวลาในการเก็บรวบรวมข้อมูล	28
3.7 การนำเสนอ	29
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	
กลุ่มผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับโครงการที่ขอรับเงินอุดหนุน (เจ้าหน้าที่ผู้ดูแลรับผิดชอบโครงการเป็นผู้ให้ข้อมูล)	30

	หน้า
บทที่ 5 สรุป อภิปรายผล ข้อเสนอแนะ	
5.1 วัตถุประสงค์การติดตามและประเมินผล	44
5.2 แนวทางและวิธีการประเมิน	44
5.3 สรุปผลการติดตามและประเมินผล	45
5.4 อภิปรายผล	46
5.5 ข้อเสนอแนะ	49
บรรณานุกรม	
ภาคผนวก	

บทที่ 1

บทนำ

1.1 หลักการและเหตุผล

พระราชบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัด พ.ศ.2540 แก้ไขเพิ่มเติมถึง (ฉบับที่ 5) พ.ศ. 2562 ตามมาตรา 45 กำหนดให้องค์การบริหารส่วนจังหวัด มีอำนาจหน้าที่ในการดำเนินการในการปฏิบัติหน้าที่ เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนในท้องถิ่น เพื่อประโยชน์สุขของประชาชน และพัฒนาประเทศโดยส่วนรวมประกอบกับพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ.2542 แก้ไขเพิ่มเติมถึง (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2559 กำหนดให้องค์การบริหารส่วนจังหวัดมีอำนาจหน้าที่ในการจัดระบบบริการสาธารณะเพื่อประโยชน์ของประชาชนในท้องถิ่น ตลอดจนถึงการพัฒนาคุณภาพชีวิต พัฒนาเศรษฐกิจ และสังคมของท้องถิ่นให้มีความเจริญรุ่งเรืองมากยิ่งขึ้น เพื่อสนองต่อความต้องการและแก้ไขปัญหาของประชาชนในทุกพื้นที่ ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2565 องค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่นได้สนับสนุนงบประมาณให้ส่วนราชการอื่นดำเนินการแทนองค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่นเพื่อประโยชน์สุขของประชาชน เกิดผลสัมฤทธิ์ต่อภารกิจของรัฐ มีประสิทธิภาพและเกิดความคุ้มค่าในเชิงภารกิจของรัฐ องค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น จำเป็นต้องตรวจติดตามและประเมินผลโครงการที่ให้การสนับสนุนส่วนราชการอื่น

ในการดำเนินงานการให้บริการประชาชนตามภารกิจขององค์การบริหารส่วนจังหวัดแต่ละแห่ง ได้จัดทำเป็นแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาเป็นแผนพัฒนาระยะยาวโดยเป็นแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ที่กำหนดยุทธศาสตร์แนวทางการพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ซึ่งแสดงถึงวิสัยทัศน์ พันธกิจ และจุดมุ่งหมายเพื่อการพัฒนาในอนาคต ที่สอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ แผนการบริหารราชการแผ่นดิน ยุทธศาสตร์การพัฒนากลุ่มจังหวัด แผนชุมชน และแผนพัฒนาท้องถิ่น จึงเป็นกรอบและแนวทางในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนจังหวัด ให้มีความคล่องตัวสอดคล้องกับศักยภาพของท้องถิ่น สามารถตอบสนองปัญหาและความต้องการของประชาชนได้อย่างมีประสิทธิภาพ รวมทั้งสอดคล้องกับนโยบายรัฐบาล องค์การบริหารส่วนจังหวัดยังมีหน้าที่ในการให้การสนับสนุนเงินอุดหนุนในกรณี ที่เป็นโครงการเกินศักยภาพขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่น หรือที่ขอรับเงินอุดหนุน ได้แก่ ส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น องค์กรประชาชน มูลนิธิ สมาคม หรือองค์กรประชาชน เช่น กลุ่มหรือชุมชนที่มีการบริหารภายใน มีระเบียบข้อบังคับหรือข้อตกลงของกลุ่มหรือชุมชนและมีการดำเนินการอย่างต่อเนื่องมาแล้วไม่น้อยกว่าหนึ่งปี หรือเป็นองค์กรที่จัดตั้งตามระเบียบข้อบังคับที่กำหนดขึ้นโดยหน่วยงานของรัฐ เช่น อสม. กลุ่มเกษตรกร กลุ่มสตรี หรือองค์กรกุศลที่จัดตั้งตามระเบียบ กฎหมาย เช่น กิจกรรมกาชาด สภาวัฒนธรรม เป็นต้น โดยมีหลักเกณฑ์เป็นกิจการที่อยู่ในอำนาจแต่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นไม่สามารถดำเนินการเองได้ และประชาชนในเขตพื้นที่ได้รับประโยชน์โดยตรงในกิจการที่ขอรับงบประมาณเงินอุดหนุน ซึ่งหากไม่ดำเนินการในกิจการนั้นอาจทำให้เกิดความเสียหายแก่ประชาชนได้ ในการให้การสนับสนุนและการดำเนินการโครงการต่าง ๆ จะเกิดความคุ้มค่าและเกิดประสิทธิผลรวมถึงการรับทราบข้อปัญหาเพื่อนำมาเป็นข้อปรับปรุงแก้ไขต่อไปนั้น จำต้องมีการติดตามและประเมินผลแผนงานโครงการเพื่อให้รับทราบถึงข้อปัญหาและแนวทางการสนับสนุนในครั้งต่อไป เนื่องจากข้อมูลจากการติดตามและประเมินผลจะสามารถนำไปใช้ประโยชน์ในด้านต่างๆ เช่น ทำให้ทราบหรือแน่ใจว่าผู้ขอรับงบประมาณสนับสนุนได้ดำเนินการกิจกรรม/โครงการตามที่ได้รับอนุมัติหรือไม่ สามารถดำเนินโครงการบรรลุผลตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้เพียงใด เป็นประโยชน์ต่อประชาชนอย่างไร เกิดประโยชน์คุ้มค่าหรือไม่ และยังเป็นการประสานการทำงานระหว่างภาครัฐ-ภาคเอกชนหรือระหว่างภาครัฐ-ภาครัฐ อีกทางหนึ่งด้วย นอกจากนี้ยังเป็นการนิเทศงาน สร้างความรู้ความเข้าใจ เพื่อให้

องค์กรสามารถปฏิบัติงานได้ถูกต้องและเป็นไปตามระเบียบ หลักเกณฑ์ ที่กำหนดพร้อมทั้งเป็นช่องทางประชาสัมพันธ์ขององค์การบริหารส่วนจังหวัดสู่สาธารณชนได้รับทราบทั่วถึงยิ่งขึ้น และประการสำคัญคือการนำผลจากการติดตามดังกล่าวมาใช้เป็นข้อมูลประกอบการพิจารณาในการให้งบประมาณสนับสนุนของคณะผู้บริหารฯ ในครั้งต่อไปซึ่งข้อมูลดังกล่าวถือว่าเป็นสิ่งสำคัญในการนำกลับมาเพื่อพัฒนาการดำเนินงานในการช่วยเหลือและพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนภายในจังหวัดขอนแก่น ต่อไปอย่างยั่งยืน

ดังนั้น การให้การสนับสนุนเงินอุดหนุนทั่วไปขององค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่นจะเกิดประสิทธิภาพประสิทธิผลและเกิดความคุ้มค่าตามวัตถุประสงค์ของผู้ให้การสนับสนุนและผู้รับการสนับสนุนนั้น จึงต้องมีการติดตามและประเมินผล ตามระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยเงินอุดหนุนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2559 และแก้ไขเพิ่มเติมถึง (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2563 ประกอบกับหนังสือกระทรวงมหาดไทยด่วนที่สุด ที่ มท 0808.2/ว 4750 ลงวันที่ 14 สิงหาคม 2563 เรื่อง ชักซ้อมแนวทางปฏิบัติตามระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยเงินอุดหนุนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2559 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2563 ข้อ 7 เมื่องบประมาณรายจ่ายมีผลบังคับใช้แล้ว ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแจ้งหน่วยงานที่ขอรับเงินอุดหนุนทราบและห้ามหน่วยงานที่ขอรับเงินอุดหนุนดำเนินการหรือก่อนนี้ผูกพันก่อนที่จะได้รับเงินอุดหนุนไปพร้อมกัน เว้นแต่กรณีมีความจำเป็นเร่งด่วน ก่อนเบิกจ่ายให้แก่หน่วยงานที่ขอรับเงินอุดหนุนให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจัดทำบันทึกข้อตกลงกับหัวหน้าหน่วยงานที่ขอรับเงินอุดหนุน เว้นแต่กรณีการอุดหนุนรัฐวิสาหกิจและหน่วยงานที่ขอรับเงินอุดหนุน โดยใช้เงินอุดหนุนที่ได้รับในลักษณะที่กำหนดให้แก่ อบท. ดำเนินการไว้เป็นการเฉพาะกฎหมายว่าด้วยการกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่ อบท. กรณีองค์กรประชาชน องค์กรทางศาสนา และองค์กรการกุศลให้จัดทำบันทึกข้อตกลงกับผู้แทนของหน่วยงานที่ขอรับเงินอุดหนุนดังกล่าวไม่น้อยกว่า 3 คน เมื่อได้รับเงินแล้วให้ อบท.เรียกใบเสร็จรับเงินหรือใบสำคัญรับเงินจากหน่วยงานที่ขอรับเงินอุดหนุนเป็นหลักฐานให้ อบท. แจ้งหน่วยงานที่ขอรับเงินอุดหนุนรายงานผลการดำเนินงานให้ อบท. ทราบภายใน 30 วัน นับตั้งแต่วันที่โครงการแล้วเสร็จและหากมีเงินเหลือให้ส่งคืน อบท. ในคราวเดียวกัน ข้อ 8 การติดตามและประเมินผลให้ อบท. ผู้ให้เงินอุดหนุนแต่งตั้งคณะทำงานติดตามและประเมินผลการใช้จ่ายเงินอุดหนุนเพื่อติดตามผลการดำเนินโครงการจนแล้วเสร็จ แล้วรายงานให้ผู้บริหาร อบท. ทราบ หากหน่วยงานที่ขอรับเงินอุดหนุนไม่ดำเนินการให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของโครงการให้ อบท. เรียกเงินคืนเท่าจำนวนที่อุดหนุนไปทั้งหมดคืนโดยเร็ว

ตามระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการจัดทำแผนพัฒนาองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2548 และที่แก้ไขเพิ่มเติมถึง (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2561 ข้อ 12 กำหนดให้ดำเนินการติดตามและประเมินผลแผนพัฒนารายงานผลและเสนอความเห็นซึ่งได้จากการติดตามและประเมินผลแผนพัฒนาท้องถิ่นต่อผู้บริหารท้องถิ่น เพื่อให้ผู้บริหารท้องถิ่นเสนอต่อสภาท้องถิ่นและคณะกรรมการพัฒนาท้องถิ่นพร้อมทั้งประกาศผลการติดตามและประเมินผลแผนพัฒนาท้องถิ่นให้ประชาชนในท้องถิ่นทราบในที่เปิดเผยภายใน 150 วัน นับตั้งแต่วันที่รายงานผลและต้องปิดประกาศไว้เป็นระยะเวลาไม่น้อยกว่า 30 วัน โดยอย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง ภายในเดือนธันวาคมของทุกปี ซึ่งการติดตามและประเมินผลนั้นมีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการพัฒนาการให้ตรงตามความต้องการของประชาชนมากที่สุด ถือได้ว่าเป็นเครื่องรับรองคุณภาพในการให้บริการถึงแม้จะไม่สามารถประกันผลสัมฤทธิ์ขั้นสูงสุดของโครงการแต่ละโครงการได้แต่ก็สามารถรับรองคุณภาพของการให้บริการได้ในระดับหนึ่ง อีกทั้งยังช่วยให้ได้ข้อมูลซึ่งเป็นสารสนเทศที่มีคุณค่าสำหรับองค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่นในการพิจารณาจัดสรรงบประมาณ เพื่อให้การสนับสนุนโครงการต่างๆ ในครั้งต่อไปการประเมินผลช่วยให้เห็นความสำคัญของแต่ละโครงการตามลำดับก่อนหลังโดยสามารถทราบได้ว่า โครงการใดมีความจำเป็นเร่งด่วน ทั้งนี้เพื่อช่วยแก้ไขปัญหาในการคัดเลือกโครงการตลอดจนช่วยลดความกดดันจากอำนาจทางการเมือง

อันเนื่องมาจากโครงการมีเป็นจำนวนมาก แต่เงินสนับสนุนมีจำนวนจำกัด การติดตามและประเมินผลโครงการต่างๆ อย่างมีระบบและครบถ้วนทุกขั้นตอนจะทำให้ได้ข้อมูลเชิงประจักษ์ที่น่าเชื่อถือ ซึ่งจะช่วยให้ชี้แนะได้ว่าโครงการใดควรได้รับการพิจารณาให้การสนับสนุน และโครงการใดควรจะได้ให้การสนับสนุนในลำดับถัดไป อีกทั้งการติดตามและประเมินผลช่วยให้ได้ข้อมูลย้อนกลับจากผู้บริหาร ข้อมูลประเภทนี้ทำให้ทราบถึงข้อจำกัดของปัญหาต่างๆในการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ เพื่อนำมาปรับปรุงโครงการ ตลอดจนเพื่อก่อให้เกิดความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างผู้ให้และผู้รับบริการด้วย และช่วยให้ทราบถึงผลผลิตโครงการในด้านที่พึงประสงค์และไม่พึงประสงค์ควบคู่กันไป ถึงแม้ว่าการดำเนินโครงการต่างๆ ล้วนมีแต่จุดมุ่งหมายเพื่อให้ได้ผลผลิตที่พึงประสงค์เป็นหลักแต่ในความเป็นจริงแล้ว อาจจะมีผลผลิตบางส่วนที่ไม่พึงประสงค์เกิดตามมาโดยเฉพาะอย่างยิ่งการให้บริการแบบมุ่งผลสัมฤทธิ์เป็นสำคัญแล้วการประเมินผลจึงเป็นหลักฐานในการทำงานทำให้เกิดความโปร่งใสและสามารถตรวจสอบได้อย่างมีเหตุผลเป็นเครื่องมือสำคัญในการตัดสินใจในการกำหนดนโยบาย ปรับทิศทางของการดำเนินงาน ตรวจสอบความชัดเจนและความโปร่งใส อันเป็นการสอดคล้องระบบการทำงานโดยยึดหลักธรรมาภิบาลได้เป็นอย่างดี

องค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่นเป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นขนาดใหญ่มีเขตรับผิดชอบครอบคลุมทั่วทั้งจังหวัดขอนแก่น จึงได้ให้ความสำคัญและถือว่าเป็นภารกิจหลักที่จะต้องดำเนินการตรวจติดตามและประเมินผลโครงการซึ่งมีความสำคัญต่อผลการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น เพื่อนำผลการประเมินมาเป็นเครื่องมือและแนวทางในการปรับปรุงการดำเนินงานของหน่วยงานการดำเนินงานโครงการให้สอดคล้องกับยุทธศาสตร์การพัฒนาขององค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น ตั้งแต่เริ่มต้นการดำเนินการระหว่างดำเนินการและหลังดำเนินการ ดังนั้น เพื่อให้การดำเนินงานโครงการดังกล่าวเป็นไปตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้เพื่อตอบสนองความต้องการของประชาชนได้อย่างแท้จริง ตามพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542 มาตรา 17 มีการกำหนดอำนาจหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการให้บริการสาธารณะ ตลอดจนการพัฒนาคุณภาพชีวิต พัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของท้องถิ่นให้มีความเจริญรุ่งเรืองยิ่งขึ้นซึ่งตามระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการจัดทำแผนพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2548 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2559 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2561 หมวด 6 ข้อ 29 กำหนดให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นดำเนินการติดตามและประเมินผลแผนพัฒนาท้องถิ่น โดยได้กำหนดวัตถุประสงค์ของการศึกษาดังต่อไปนี้

1.2 วัตถุประสงค์ของการติดตามและประเมินผล

- 1.2.1 เพื่อติดตามและประเมินผลโครงการว่ามีการนำแผนงานโครงการไปปฏิบัติจริงหรือไม่
- 1.2.2 เพื่อติดตามและประเมินผลโครงการถึงความคุ้มค่าบรรลุวัตถุประสงค์และเป้าหมายที่ได้กำหนดไว้หรือไม่
- 1.2.3 เพื่อติดตามและประเมินผลต่อความสำเร็จหรือข้อปรับปรุงการดำเนินงานหน่วยงานที่ขอรับการสนับสนุนประจำปีงบประมาณ พ.ศ.2565
- 1.2.4 เพื่อเป็นข้อมูลสารสนเทศสำหรับผู้บริหารตัดสินใจปรับเปลี่ยนหรือยุติการให้การสนับสนุนต่อไปหรือไม่

1.3 ความสำคัญของการติดตามและประเมินผล

- 1.3.1 ผู้บริหารใช้เป็นข้อมูลการตัดสินใจในการดำเนินการบริหารงานองค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่นได้
- 1.3.2 ทราบผลการดำเนินงานตามโครงการและการใช้จ่ายงบประมาณว่าเป็นไปด้วยความประหยัดและคุ้มค่าหรือไม่

1.3.3 นำผลจากการตรวจติดตามและประเมินผลโครงการที่ได้อนุมัติบรรลุตามวัตถุประสงค์จากยุทธศาสตร์การพัฒนาขององค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น รวมทั้งนโยบายของผู้บริหาร องค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น มาปรับปรุงแก้ไขให้เกิดประสิทธิภาพ ประสิทธิผลเพื่อสนองตอบต่อความต้องการของประชาชนมากที่สุด

1.3.4 การตรวจติดตามและประเมินผลการดำเนินงานสามารถช่วยคาดการณ์พร้อมทั้งเป็นตัวชี้ให้เห็นถึงโอกาสและปัญหาที่เกิดขึ้น ณ ปัจจุบันและอนาคตตลอดจนการประชาสัมพันธ์การดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่นให้ส่วนราชการ ภาคเอกชน

1.4 ขอบเขตการติดตามและประเมินผล

1.4.1 ขอบเขตเชิงพื้นที่ คือ โครงการใช้จ่ายเงินอุดหนุน ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2565 ที่องค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่นสนับสนุนในเขตพื้นที่จังหวัดขอนแก่น

1.4.2 ขอบเขตเชิงระยะเวลา คือ ติดตามและประเมินโครงการที่ดำเนินการตั้งแต่ เดือนธันวาคม 2564 – กันยายน 2565

1.5 ประชากรที่ทำการตรวจติดตามและประเมินผล

กลุ่มผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับโครงการที่ขอรับเงินอุดหนุน (เจ้าหน้าที่ผู้ดูแลรับผิดชอบโครงการเป็นผู้ให้ข้อมูล)

1.6 การติดตามและประเมินผล

1.6.1 ติดตามด้วยวิธีเชิงปริมาณโดยใช้เกณฑ์การวัดระดับความพึงพอใจในการประเมิน

1.6.2 สถิติที่ใช้ในการประเมินใช้เกณฑ์ความถี่ของคะแนน และจำนวนร้อยละในการเปรียบเทียบโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์ประเมินผลและวิเคราะห์ข้อมูล

1.7 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1.7.1 ติดตามและประเมินผลโครงการว่ามีการนำแผนงานโครงการไปปฏิบัติจริง

1.7.2 ติดตามและประเมินผลโครงการถึงความคุ้มค่าบรรลุวัตถุประสงค์และเป้าหมายที่ได้กำหนดไว้

1.7.3 ติดตามและประเมินผลต่อความสำเร็จหรือข้อปรับปรุงการดำเนินงานหน่วยงานที่ขอรับการสนับสนุนปีงบประมาณ พ.ศ.2565

1.7.4 เป็นข้อมูลสารสนเทศสำหรับผู้บริหารตัดสินใจปรับเปลี่ยนหรือยุติการให้การสนับสนุนต่อไปหรือไม่

1.8 นิยามศัพท์เฉพาะ

1.8.1 ความพึงพอใจ หมายถึง ความพึงพอใจตามทัศนคติความคิดเห็นของเจ้าหน้าที่ผู้ดูแลรับผิดชอบโครงการเป็นผู้ตอบแบบสอบถามนี้

1.8.2 การมีส่วนร่วม หมายถึง การมีส่วนร่วมของประชากรในการบริหารจัดการโครงการขององค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น ตั้งแต่การเสนอประโยชน์ที่ได้รับจากโครงการการประชาสัมพันธ์โครงการ การแสดงความคิดเห็นการประเมินผลโครงการ

1.8.3 ความคุ้มค่าหมายถึง ความคุ้มค่าต่อการดำเนินงานตามวัตถุประสงค์ของโครงการเงินอุดหนุนนี้

1.8.4 ความพอเพียง หมายถึง ความพอเพียงของงบประมาณที่ได้รับการสนับสนุนจากองค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น ที่ใช้ในการดำเนินงานตามวัตถุประสงค์ของโครงการที่ขอรับการสนับสนุนเท่านั้น

1.8.5 หน่วยงานอื่น หมายถึง หน่วยงานทั้งภาครัฐ เอกชน มูลนิธิที่ขอรับการสนับสนุนงบประมาณจากองค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น

1.8.6 เงินอุดหนุน หมายถึง งบประมาณที่องค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่นให้การสนับสนุนหน่วยงานอื่น

1.8.7 องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น หมายถึง ราชการส่วนท้องถิ่นที่ได้รับการเลือกตั้งจากประชาชน ในท้องถิ่นนั้นมีอำนาจหน้าที่ในการบริหารจัดการบริการสาธารณะตามกฎหมายเพื่อประโยชน์สุขของชุมชน ในท้องถิ่นนั้นในที่นี้หมายถึงองค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น

1.8.8 แผนยุทธศาสตร์การพัฒนา หมายถึง แผนพัฒนาที่แสดงทิศทางหรือแนวทางการพัฒนาในอนาคตเชิง นโยบายหรือยุทธศาสตร์ที่ครอบคลุมทุกด้าน โดยแสดงถึงวิสัยทัศน์การพัฒนา เป้าประสงค์การพัฒนา ประเด็น ยุทธศาสตร์การพัฒนา และแนวทางการพัฒนาที่สอดคล้องกับนโยบายของรัฐบาล

1.8.9 การตรวจติดตามและประเมินผล หมายถึง กระบวนการกำหนดรูปแบบในการจัดเก็บรวบรวมข้อมูล และนำไปใช้ในการเก็บข้อมูลที่เกิดขึ้นเพื่อนำมาเปรียบเทียบกับวัตถุประสงค์หรือเป้าหมาย เพื่อนำผลที่ได้ไปใช้ ประกอบในการแก้ไขปัญหาและตัดสินใจทางเลือกที่เหมาะสมในการบริหารจัดการในองค์การบริหารส่วนจังหวัด ขอนแก่น

1.8.10 ผู้บริหารองค์การปกครองส่วนท้องถิ่น หมายถึง นายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น ปลัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น หัวหน้าส่วนราชการองค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น

1.8.11 คณะกรรมการติดตามและประเมินผลแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น หมายถึง สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น ผู้แทนประชาคมท้องถิ่น ท้องถิ่นจังหวัดขอนแก่น โยธาธิการและผังเมืองจังหวัดขอนแก่น ตัวแทนผู้ทรงคุณวุฒิ และผู้อำนวยการสำนักยุทธศาสตร์และงบประมาณ องค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น

1.8.12 เจ้าหน้าที่ผู้เกี่ยวข้อง หมายถึง เจ้าหน้าที่ฝ่ายตรวจติดตามและประเมินผล

1.8.13 โครงการตามกรอบยุทธศาสตร์ หมายถึง โครงการที่องค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่นให้การ สนับสนุนงบประมาณเงินอุดหนุน ประจำปีงบประมาณ พ.ศ.2565

บทที่ 2 วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

การตรวจติดตามและประเมินผลโครงการการใช้จ่ายเงินอุดหนุนองค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น กรณีสนับสนุนหน่วยงานอื่น ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2565 ได้ศึกษาแนวคิดทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อพัฒนาเป็นกรอบแนวคิดในการสรุปผลการรายงาน ดังจะได้เสนอตามลำดับ ดังนี้

- 2.1 แนวคิดเกี่ยวกับการกระจายอำนาจ
- 2.2 แนวคิดเกี่ยวกับการปกครองท้องถิ่น
- 2.3 แนวคิดการเกี่ยวกับการติดตามและประเมินผล
- 2.4 โครงสร้างการบริหารองค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น
- 2.5 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2.1 แนวคิดเกี่ยวกับการกระจายอำนาจ

ได้มีผู้ให้ความหมายเกี่ยวกับการกระจายอำนาจ ไว้หลายท่านดังนี้

ประยูร กาญจนดุลย์ (2555:12) ได้ให้ความหมายว่า การกระจายอำนาจหรือเรียกว่า “มัธยมวิภาค” หมายถึง การกระจายอำนาจในทางการปกครองประเทศจากส่วนกลางบางอย่างโอนไปให้ประชาชนในท้องถิ่น ผูกมัดจัดทำซึ่งถือว่าเป็นการปกครองท้องถิ่นของตนเอง

ธเนศวร์ เจริญเมือง (2557:59-76) ได้ให้ความหมายไว้ว่า การบริหารประเทศที่เปิดให้ท้องถิ่นมีอำนาจ ในการจัดการดูแลกิจการหลายๆด้านของตนเอง ไม่ใช่ปล่อยให้รัฐบาลกลางรวมศูนย์อำนาจในการจัดกิจกรรม แทบทุกอย่างของท้องถิ่นกิจการที่ท้องถิ่นมีสิทธิจัดการดูแล ได้แก่ ระบบสาธารณสุข โภค การศึกษา ศิลปวัฒนธรรม การดูแลชีวิตและทรัพย์สิน ส่วนใหญ่กิจการใหญ่ๆที่รัฐบาลกลางไว้เด็ดขาดคือการทหารและการต่างประเทศ

เสกสรรค์ ประเสริฐกุล (2557:18) ได้ให้ความหมายว่า การกระจายอำนาจควรเป็นเรื่องเดียวกันกับการ ลดอำนาจของรัฐเมื่อเทียบกับประชาชนหรือการลดบทบาทของรัฐในการจัดการปัญหาของประเทศ ขณะเดียวกันก็เพิ่มบทบาทของประชาชนในการดูแลตนเอง

ประยูร กาญจนดุลย์ (2558 :53) ได้ให้ความหมายไว้ว่า วิธีการกระจายอำนาจในทางปกครองนั้นมีทั้ง การกระจายอำนาจปกครองให้แก่ท้องถิ่นและการกระจายอำนาจในการจัดทำกิจการ ฉะนั้นอาจจำแนกวิธี กระจายอำนาจได้เป็น 2 วิธี คือ

1. กระจายอำนาจปกครองตามอาณาเขต (decentralization territorially) โดยให้ท้องถิ่นต่างๆ ปกครองตนเอง เช่น มอบอำนาจให้เทศบาลจัดทำกิจการอำนาจหน้าที่กฎหมายกำหนดไว้ภายในเขตเทศบาลแต่ละแห่ง เป็นต้น กล่าวคือ มีการกำหนดขอบเขตอำนาจไว้เฉพาะท้องถิ่นและตามหลักทั่วไปจะทำกิจการออกไปนอกเขตไม่ได้ นอกจากกฎหมายจะบัญญัติยกเว้นไว้ วิธีการกระจายอำนาจปกครองให้ท้องถิ่นจัดทำด้วยเจ้าหน้าที่ของ องค์การส่วนท้องถิ่นนั่นเองและด้วยงบประมาณขององค์การส่วนท้องถิ่นเพื่อสนองตอบความต้องการส่วนรวม ประชาชนในท้องถิ่นนั้นๆวิธีการกระจายอำนาจให้ท้องถิ่นนี้กฎหมายปกครองไทยเรียกว่า การจัดระเบียบราชการ ส่วนท้องถิ่น

2. กระจายอำนาจตามกิจการ (decentralization per service) เป็นวิธีการมอบอำนาจกระจายอำนาจ โดยมอบบริการสาธารณะอย่างใดอย่างหนึ่งให้กับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นซึ่งมีได้อยู่ในสังกัดราชการบริหาร ส่วนกลางรับไปดำเนินงานด้วยเงินทุนและเจ้าหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เช่น การจัดตั้งองค์การ ของรัฐบาลให้ทำกิจการเฉพาะอย่าง เป็นต้น ว่าการไฟฟ้านครหลวง การรถไฟแห่งประเทศไทย

องค์การโทรศัพท์ วิธีการกระจายอำนาจเช่นนี้ไม่ใช่การกระจายอำนาจปกครองเหมือนวิธีหนึ่งแต่เป็นการมอบอำนาจให้องค์กรของรัฐให้บริการสาธารณะอย่างใดอย่างหนึ่งอันไม่เกี่ยวกับการปกครองเช่นกิจการทางเทคนิคหรือทางเศรษฐกิจไม่ได้มอบบริการสาธารณะหลาย ๆ อย่างในทางปกครองให้ไปจัดทำเหมือนวิธีการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในสาระสำคัญข้อนี้ และข้อแตกต่างอีกอย่างหนึ่งคือ การกระจายอำนาจตามกิจกรรมนั้นไม่ถืออาณาเขตเป็นเครื่องกำหนดอำนาจหน้าที่เป็นหลักสำคัญเหมือนการกระจายอำนาจให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น กล่าวคือองค์กรรัฐวิสาหกิจอาจจัดทำกิจกรรมได้ทั่วประเทศหรือทำเฉพาะในเขตหนึ่งเขตใดก็ได้ตามที่กฎหมายกำหนดให้เป็นไปตามหน้าที่องค์กรรัฐวิสาหกิจนั้น เช่น การรถไฟแห่งประเทศไทยมีอำนาจหน้าที่เกี่ยวกับการเดินทางรถไฟทั่วประเทศ การไฟฟ้านครหลวงมีอำนาจหน้าที่จำหน่ายกระแสไฟฟ้าเฉพาะในเขตนครหลวงและในเขตจังหวัดใกล้เคียง เป็นต้น

ประเวศ วะสี (2537: 12-18) ได้ให้แนวคิดเกี่ยวกับการกระจายอำนาจว่า วัฒนธรรมเป็นเครื่องมือที่สำคัญของการกระจายอำนาจไปสู่ชนบทท้องถิ่น สังคมไทยมีการรวมศูนย์อำนาจทางการเมืองการปกครอง เศรษฐกิจ วัฒนธรรม ทำให้เกิดความขัดแย้งและความเครียดในสังคม การกระจายสิทธิไปสู่ชนบทและความเข้มแข็งของชุมชนจะช่วยแก้ไขปัญหาดังกล่าวอย่างบูรณาการ เช่น ปัญหาการแย่งชิงทรัพยากรในชนบท การทำลายสิ่งแวดล้อม เป็นต้น

จากการศึกษาแนวคิดและทฤษฎีดังกล่าวผู้วิจัยจึงสรุปได้ว่า “การกระจายอำนาจ” คือการถ่ายโอนอำนาจการตัดสินใจ ทรัพยากร และภารกิจ จากภาครัฐส่วนกลางให้แก่องค์กรอื่นใดไม่ว่าจะเป็นองค์กรภาคีรัฐ ส่วนภูมิภาค องค์กรอิสระ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น องค์กรเอกชน โดยเฉพาะภาคประชาชน ไปดำเนินการแทนซึ่งการถ่ายโอนดังกล่าวอาจจะมีลักษณะเป็นการถ่ายโอนเฉพาะภารกิจเป็นการแบ่งภารกิจให้แก่องค์กรที่ได้รับการกระจายอำนาจดำเนินการหรือเป็นการถ่ายโอนโดยยึดพื้นที่เป็นหลักซึ่งเป็นการแบ่งพื้นที่เป็นหน่วยงานย่อยในการดำเนินการกระจายอำนาจสู่ท้องถิ่นเป็นยุทธศาสตร์หนึ่งในการบริหารจัดการบ้านเมืองของรัฐในระบอบประชาธิปไตย โดยมุ่งลดบทบาทของรัฐบาลส่วนกลาง (decentralize) ลงเหลือภารกิจหลักเท่าที่ต้องทำเท่าที่จำเป็นและให้ประชาชนได้มีส่วนร่วมในการบริหารงานชุมชนท้องถิ่นตามเจตนารมณ์ของประชาชนมากขึ้น การกระจายอำนาจสู่ท้องถิ่นจึงเป็นการจัดความสัมพันธ์ทางอำนาจหน้าที่ใหม่ระหว่างส่วนกลางกับส่วนท้องถิ่นให้สอดคล้องกับสภาพการณ์บ้านเมืองที่เปลี่ยนแปลงไปในสภาวะที่สังคมมีกลุ่มที่หลากหลายมีความต้องการและความคาดหวังจากรัฐที่เพิ่มขึ้นและแตกต่างกันขัดแย้งกัน ในขณะที่รัฐเองก็มีขีดความสามารถและทรัพยากรที่จำกัดในการตอบสนองปัญหาความต้องการที่เกิดขึ้นในแต่ละท้องถิ่นได้ทันต่อเหตุการณ์และตรงกับความต้องการของท้องถิ่น

การกระจายอำนาจสู่ท้องถิ่นเป็นการกระจายสิ่งต่อไปนี้จากส่วนกลางให้กับท้องถิ่น

- **หน้าที่** เป็นการกระจายหน้าที่ ที่เป็นประโยชน์โดยตรงกับท้องถิ่นให้ท้องถิ่นรับผิดชอบดำเนินการเอง
- **อำนาจการตัดสินใจ** เป็นการกระจายอำนาจการตัดสินใจดำเนินการตามหน้าที่ที่ส่วนกลางกระจายไปให้ท้องถิ่นดำเนินการ
- **ทรัพยากรการบริหาร** เป็นการกระจายบุคลากร งบประมาณ เทคโนโลยี ที่เหมาะสม ให้กับท้องถิ่น
- **ความรับผิดชอบต่อหน้าที่** เป็นการกระจายความรับผิดชอบต่อภารกิจหน้าที่ที่รัฐกับผู้บริหารท้องถิ่นและประชาชน ร่วมกันรับผิดชอบ
- **ความพร้อม** เป็นการกระจายความพร้อม ที่มีอยู่ในส่วนกลางให้กับท้องถิ่น เพื่อสร้างขีดความสามารถให้แก่ท้องถิ่น เป็นการทำให้ท้องถิ่นมีความเข้มแข็ง สามารถบริหารจัดการท้องถิ่นได้อย่างมีประสิทธิภาพ

2.2 แนวคิดเกี่ยวกับการปกครองท้องถิ่น

2.2.1 การปกครองท้องถิ่นในรูปแบบของการปกครองตนเอง (local self government)

มีความหมายและความสำคัญในทางการเมืองที่ประชาชนจะได้เข้ามามีส่วนร่วมตามควรของการปกครองตามระบอบประชาธิปไตยอย่างแท้จริง และเมื่อเห็นคำนี้ก็จะได้มีการอธิบายถึงคำจำกัดความและความหมายดังนี้

ประยัต หงษ์ทองคำ (2556:28) ได้รวบรวมความหมายของการปกครองส่วนท้องถิ่นของนักวิชาการชาวต่างประเทศไว้ ดังนี้

ฮอลโลเวย์ (Holloway,1951:389) ได้อธิบายว่าการปกครองส่วนท้องถิ่น หมายถึง การปกครองตนเองของชุมชนแห่งหนึ่งแห่งใดที่มีองค์การเกิดขึ้น ทำหน้าที่ในเขตพื้นที่ที่กำหนดมีอำนาจในการบริหารการคลัง มีอำนาจในการตัดสินใจจัดตั้งและบริหารของท้องถิ่นเป็นองค์การที่สำคัญขององค์การ

คลาร์ก (Clark,1957:1) ได้ให้ความหมายของคำว่า การปกครองส่วนท้องถิ่น หมายถึง “หน่วยการปกครองที่มีหน้าที่ความรับผิดชอบเกี่ยวกับการให้บริการแก่ประชาชนในเขตพื้นที่ใดพื้นที่หนึ่ง โดยเฉพาะและหน่วยงานการปกครองดังกล่าวนี้จัดตั้งอยู่ในความดูแลของรัฐบาลกลาง”

วิท (Wit,1961:1-2) ได้ให้ความหมายของคำว่า การปกครองส่วนท้องถิ่น หมายถึง การปกครองที่รัฐบาลกลางให้อำนาจหรือกระจายอำนาจไปให้หน่วยงานการปกครองท้องถิ่นเพื่อเปิดโอกาสให้ท้องถิ่นได้มีอำนาจในการปกครองร่วมกันทั้งหมด หรือเพียงแต่บางส่วนของการบริหารตามหลักการที่ว่าถ้าอำนาจการปกครองมาจากประชาชนในท้องถิ่นแล้วรัฐบาลของท้องถิ่นจึงจำเป็นต้องมีองค์การเป็นของตนเองอันเกิดจากการกระจายอำนาจของรัฐบาลกลาง มีอำนาจในการตัดสินใจ และบริหารภายในท้องถิ่น

ร็อบสัน (Robson,1953 : 574) ได้ให้ความหมายของการปกครองท้องถิ่น “การปกครองท้องถิ่นเป็นหน่วยงานการปกครองซึ่งรัฐได้จัดตั้งขึ้นและให้มีความปกครองตนเอง (autonomy) มีสิทธิตามกฎหมาย (legal rights) และต้องมีองค์ที่จะเป็นในการปกครอง (necessary organization) เพื่อการปฏิบัติหน้าที่ให้สมความมุ่งหมายของการปกครองท้องถิ่นนั้นๆ”

มอนตาญ (Montagu,1984 : 1) ได้ให้ความหมายของการปกครองท้องถิ่นว่าหมายถึง การปกครองซึ่งหน่วยการปกครองท้องถิ่นได้มีการเลือกตั้งโดยอิสระเพื่อเลือกผู้หน้าที่บริหารการปกครองท้องถิ่น มีอำนาจอิสระพร้อมความรับผิดชอบ ซึ่งคนสมารถที่จะใช้ได้โดยปลอดจากการควบคุมของหน่วยการบริหารราชการส่วนกลางหรือภูมิภาค แต่ทั้งนี้หน่วยงานการปกครองยังต้องอยู่ภายใต้บังคับบัญชาด้วยอำนาจสูงสุดของประเทศไม่ได้กลายเป็นอิสระใหม่แต่อย่างใด

ประธาน คงฤทธิศึกษากร (2526 : 8) ได้ให้คำจำกัดความว่าการปกครองท้องถิ่นเป็นระบบการปกครองที่เป็นผลเนื่องมาจากการกระจายอำนาจทางการเมืองการปกครองของรัฐ และโดยนัยนี้จะเกิดมีองค์การทำหน้าที่ปกครองท้องถิ่น โดยคนในท้องถิ่นนั้นองค์การนี้จัดขึ้น และควบคุมโดยรัฐบาลแต่มีอำนาจในการกำหนดนโยบายและควบคุมให้มีการปฏิบัติให้เป็นไปตามนโยบายของตนเองได้

อุทัย หิรัญโต (2523 : 2) ได้ให้ความหมายของการปกครองท้องถิ่นว่า หมายถึงการปกครองที่รัฐบาลมอบให้ประชาชนในท้องถิ่นหนึ่ง จัดการปกครองและดำเนินการบางอย่างโดยดำเนินการกันเองเพื่อบำบัดความต้องการของตน การบริหารงานของท้องถิ่นมีการจัดเป็นองค์การ มีเจ้าหน้าที่ประชาชนเลือกตั้งขึ้นมาทั้งหมดหรือบางส่วนทั้งนี้มีความอิสระในการบริหารงานแต่รัฐบาลต้องควบคุมด้วยวิธีการต่างๆ ตามความเหมาะสมจะปราศจากการควบคุมของรัฐบาลได้ไม่เพราะการปกครองท้องถิ่นเป็นสิ่งที่รัฐทำให้เกิดขึ้น

จากนิยามต่างๆ ข้างต้นผู้วิจัย สามารถแยกแยะหลักการปกครองท้องถิ่นได้ในสาระสำคัญดังนี้

1. การปกครองท้องถิ่น หมายถึง การปกครองของชุมชนหนึ่งซึ่งชุมชนเหล่านั้นอาจมีความแตกต่างกันในด้านความเจริญ จำนวนประชากรหรือขนาดของพื้นที่ เช่น หน่วยการปกครองท้องถิ่นของไทย แบ่งเป็นการปกครองกรุงเทพมหานคร เทศบาล องค์การบริหารส่วนจังหวัด และเมืองพัทยาตามหลักเหตุผลดังกล่าว

2. การปกครองท้องถิ่นนั้น องค์การปกครองท้องถิ่นจะต้องมีอำนาจอิสระ (autonomy) ในการปฏิบัติหน้าที่ตามความเหมาะสม กล่าวคืออำนาจของหน่วยการปกครองท้องถิ่นจะต้องมีขอบเขตพอสมควร เพื่อให้เกิดประโยชน์ในการปฏิบัติหน้าที่ขององค์การอย่างแท้จริงหากมีอำนาจน้อยเกินไป ไม่มีขอบเขต หน่วยการปกครองท้องถิ่นนั้นมีขอบเขตที่แตกต่างกันออกไปตามลักษณะของความเจริญ และความสามารถของประชาชนในท้องถิ่นนั้นเป็นสำคัญ นโยบายของรัฐบาลกลางในการพิจารณา การกระจายอำนาจให้หน่วยการปกครองท้องถิ่นระดับใดจึงจะเหมาะสม

3. องค์การปกครองท้องถิ่นจะต้องมีประสิทธิภาพตามกฎหมาย (legal rights) ที่ดำเนินการปกครองตนเอง สิทธิตามกฎหมายแบ่งออกได้เป็น 2 ประเภท คือ

ประเภทแรก องค์การปกครองท้องถิ่นมีสิทธิที่จะตรากฎหมายหรือระเบียบข้อบังคับต่างๆ ขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อประโยชน์ในการบริหารตามหน้าที่และเพื่อใช้บังคับกับประชาชนในท้องถิ่นนั้นๆ เช่น เทศบัญญัติ ข้อบังคับ เป็นต้น

ประเภทที่สอง คือ สิทธิที่เป็นหลักในการดำเนินการบริหารท้องถิ่น คือ อำนาจในการกำหนดงบประมาณเพื่อบริหารกิจการตามอำนาจหน้าที่ของหน่วยงานการปกครองท้องถิ่น นั้น

4. มีองค์การที่จำเป็นในการบริหารและการปกครองตนเอง องค์การที่จำเป็นของทั้งสองฝ่ายคือองค์การฝ่ายบริหารและองค์การฝ่ายนิติบัญญัติ เช่นการปกครองท้องถิ่นแบบเทศบาลจะมีคณะเทศมนตรีเป็นฝ่ายบริหารและสภาเทศบาลเป็นฝ่ายนิติบัญญัติหรือในแบบมหานคร คือ กรุงเทพมหานครจะมีผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครเป็นฝ่ายบริหาร สภากรุงเทพมหานครจะเป็นฝ่ายนิติบัญญัติ เป็นต้น

5. ประชาชนในท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการปกครองท้องถิ่นจากแนวความคิดที่ว่าประชาชนในท้องถิ่นเท่านั้นที่รู้ปัญหาและวิธีแก้ไขของตนเองอย่างแท้จริง องค์การปกครองท้องถิ่นจึงจำเป็นต้องมีคนในท้องถิ่นมาบริหารงาน เพื่อให้เจตนารมณ์และความต้องการของประชาชน และอยู่ในการควบคุมของประชาชนในท้องถิ่น นอกจากนี้ยังเป็นการฝึกให้ประชาชนในท้องถิ่นเข้าใจในระบบและกลไกของประชาธิปไตยอย่างแท้จริงอีกด้วย

จากคำจำกัดความ คือการปกครองที่รัฐบาลกลางกระจายอำนาจทางการเมืองการปกครองบางส่วนให้แก่ประชาชนในท้องถิ่นได้มีอำนาจในการปกครองตนเอง โดยทำหน้าที่เกี่ยวกับการบริหารพัฒนา และให้บริการแก่ประชาชนในเขตพื้นที่ องค์การปกครองท้องถิ่นดังกล่าวมีอำนาจในการกำหนดนโยบายตัดสินใจ และดำเนินการกิจการภายใต้การควบคุมกำกับดูแลของรัฐบาลกลาง

2.2.2 หลักการกระจายอำนาจการปกครอง

สอดคล้องกับการปกครองระบอบประชาธิปไตยโดยประชาชนมีส่วนร่วมในการปกครองตนเอง ความสำคัญของการปกครองท้องถิ่นจึงสามารถสรุปได้ ดังนี้ (ชูวงศ์ ฉายะบุตร 2539 : 13)

2.2.2.1 การปกครองท้องถิ่น คือ ฐานรากของการปกครองระบอบประชาธิปไตย(Basic Democracy) เพราะการปกครองท้องถิ่นจะเป็นสถาบันฝึกสอนการเมืองการปกครองให้กับประชาชนให้

ประชาชนรู้สึกว่าคุณมีความเกี่ยวข้องกับส่วนได้เสียในการปกครอง การบริหารท้องถิ่น เกิดความรับผิดชอบ และวางแผนต่อประชาชนในท้องถิ่น

2.2.2.2 การปกครองท้องถิ่นทำให้ประชาชนในท้องถิ่นรู้จักการปกครองตนเอง (Self Government) ประชาชนเกิดความสำนึกในสำคัญของท้องถิ่นประชาชนมีส่วนร่วมรับรู้ถึงปัญหาอุปสรรค และช่วยกันแก้ไขปัญหาของท้องถิ่นของตนเอง

2.2.2.3 การปกครองท้องถิ่นเป็นการแบ่งเบาภาระของรัฐบาล ซึ่งเป็นหลักการสำคัญของการกระจายอำนาจ เนื่องจากการกิจของรัฐบาลมีอยู่อย่างกว้างขวางไม่สามารถสนองตอบความต้องการของประชาชนในท้องถิ่นได้อย่างทั่วถึง และกิจการบางอย่างเป็นเรื่องเฉพาะท้องถิ่นนั้นๆ

2.2.2.4 การปกครองท้องถิ่นสามารถสนองตอบความต้องการของท้องถิ่นตรงเป้าหมายและมีประสิทธิภาพ

2.2.2.5 การปกครองท้องถิ่นจะเป็นแหล่งสร้างผู้นำทางการเมืองการบริหารของประเทศในอนาคต

2.2.2.6 การปกครองท้องถิ่นสอดคล้องกับแนวคิดในการพัฒนาชนบทแบบพึ่งตนเองทำให้เกิดการพัฒนาชนบทแบบพึ่งตนเองทั้งทางการเมือง เศรษฐกิจ และสังคม

จากความสำคัญของการปกครองท้องถิ่นผู้วิจัยสรุปได้เป็นสองด้านคือ ด้านการเมืองและการบริหาร กล่าวคือ ในด้านการเมืองการปกครองเป็นการปูพื้นฐานของการปกครองระบอบประชาธิปไตยและการเรียนรู้การปกครองตนเอง ส่วนด้านการบริหารนั้นเป็นการแบ่งเบาภาระของรัฐบาล และประชาชนในท้องถิ่นสามารถแก้ปัญหาท้องถิ่นด้วยตนเองด้วยกลไกทางการบริหารต่างๆ ทั้งในด้านการบริหารงานบุคคล การบริหารงบประมาณ และการจัดการ เป็นต้น

2.2.3 องค์ประกอบของการปกครองท้องถิ่น

ระบบการปกครองท้องถิ่นประกอบด้วย องค์ประกอบ 8 ประการคือ (อุทัย หิรัญโต.2543 : 22)

ประการหนึ่ง สถานะตามกฎหมาย หมายความว่าหากประเทศใดกำหนดเรื่องการปกครองท้องถิ่นไว้ในรัฐธรรมนูญของประเทศ การปกครองท้องถิ่นในประเทศนั้นจะมีความเข้มแข็งกว่าการปกครองท้องถิ่นที่จัดตั้งโดยกฎหมายอื่นเพราะข้อความที่กำหนดไว้ในรัฐธรรมนูญนั้นเป็นการแสดงว่าประเทศนั้นมีนโยบายที่จะกระจายอำนาจอย่างแท้จริง

ประการที่สอง พื้นที่และระดับมีความสำคัญต่อการกำหนดพื้นที่และระดับของหน่วยการปกครองท้องถิ่นมีหลายประการคือ ปัจจัยทางภูมิศาสตร์ ประวัติศาสตร์ เชื้อชาติ และความสำนึกในการปกครองตนเองของประชาชน จึงมีเกณฑ์ที่จะกำหนดพื้นที่และระดับของหน่วยการปกครองออกเป็นสองระดับคือ หน่วยการปกครองท้องถิ่นขนาดเล็กและขนาดใหญ่

ประการที่สาม การกระจายอำนาจและหน้าที่การที่จะกำหนดให้ท้องถิ่นมีอำนาจหน้าที่ที่มากน้อยเพียงใดขึ้นอยู่กับนโยบายทางการเมืองและการปกครองของรัฐบาลเป็นสำคัญ

ประการที่สี่ องค์กรณีบุคคล จัดตั้งขึ้นโดยผลแห่งกฎหมายแยกจากรัฐบาลกลางหรือรัฐบาลแห่งชาติ มีขอบเขตการปกครองที่แน่นอนมีอำนาจในการกำหนดนโยบายออกกฎหมายข้อบังคับควบคุมให้มีการปฏิบัติตามนโยบายนั้น

ประการที่ห้า การเลือกตั้ง สมาชิกองค์การหรือคณะผู้บริหารจะต้องได้รับการเลือกตั้งจากประชาชนในท้องถิ่นนั้นๆทั้งหมดหรือบางส่วนเพื่อแสดงถึงการเข้ามามีส่วนร่วมทางการเมืองการปกครองของประชาชน โดยเลือกผู้บริหารท้องถิ่นของตนเอง

ประการที่หก อิสระในการปกครองตนเองสามารถใช้ดุลพินิจของตนเองในการปฏิบัติการในขอบเขตของกฎหมายโดยไม่ต้องขออนุมัติจากรัฐบาลกลางและไม่อยู่ในสายบังคับบัญชาของหน่วยงานราชการ

ประการที่เจ็ด งบประมาณของตนเอง มีอำนาจในการจัดเก็บรายได้ การจัดเก็บภาษีตามขอบเขตกฎหมายให้อำนาจการจัดเก็บเพื่อให้ท้องถิ่นมีรายได้เพียงพอที่จะทำนุบำรุงท้องถิ่นให้เจริญต่อไป

ประการที่แปด การควบคุมดูแลของรัฐ เมื่อได้รับการจัดตั้งขึ้นแล้วยังต้องอยู่ในการกำกับดูแลจากรัฐเพื่อประโยชน์และความมั่นคงแห่งรัฐและประชาชนโดยรวม

จากองค์ประกอบของการปกครองท้องถิ่นผู้วิจัยสรุปได้ ดังนี้ การปกครองท้องถิ่นกำหนดขึ้นบนพื้นฐานจากทฤษฎีการกระจายอำนาจ และอุดมการณ์ประชาธิปไตยมีขอบเขตที่แน่ชัดมุ่งเปิดโอกาสและสนับสนุนให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในกระบวนการทางการเมืองและกิจกรรมการปกครองตนเองในระดับหนึ่ง ที่เน้นการมีอำนาจอิสระในการปกครองตนเองมีการเลือกตั้ง มีองค์การหรือสถาบันที่จำเป็นในการปกครองตนเองและประชาชนมีส่วนร่วมในการปกครองตนเอง

อุทัย หิรัญโต (2523 : 22) ได้กล่าวถึงองค์ประกอบของการปกครองท้องถิ่นว่าประกอบด้วยองค์ประกอบ 3 ประการคือ

1. สถานะตามกฎหมาย (legal status) หมายความว่าถ้าประเทศใดกำหนดเรื่องการปกครองท้องถิ่นไว้ในรัฐธรรมนูญของประเทศ การปกครองท้องถิ่นในประเทศนั้นจะมีความเข้มแข็งกว่าการปกครองท้องถิ่นจัดตั้งโดยกฎหมายขึ้น เพราะข้อความที่กำหนดไว้ในรัฐธรรมนูญนั้นเป็นการแสดงให้เห็นว่าประเทศนั้นมีนโยบายจะกระจายอำนาจอย่างแท้จริง

2. พื้นที่และระดับ (area and level) ปัจจัยที่มีความสำคัญต่อพื้นที่และระดับของหน่วยการปกครองท้องถิ่น มีหลายประการ เช่น ปัจจัยทางภูมิศาสตร์ ประวัติศาสตร์ เชื้อชาติและความสำนึกในการปกครองตนเองของประชาชนจึงไม่มีกฎเกณฑ์ที่จะกำหนดพื้นที่และระดับของหน่วยการปกครองท้องถิ่นออกเป็น 2 ระดับ คือ หน่วยการปกครองท้องถิ่นขนาดเล็กและขนาดใหญ่ สำหรับขนาดของพื้นที่จากการศึกษาขององค์การสหประชาชาติโดยองค์การอาหารและเกษตรแห่งสหประชาชาติ (FAO) องค์การว่าด้วยการศึกษา วิทยาศาสตร์และวัฒนธรรม (UNESCO) องค์การอนามัยโลก (WHO) และสำนักกิจการสังคม (Bureau of social Affair) ให้ความเห็นว่าหน่วยการปกครองท้องถิ่นที่สามารถให้บริการและบริหารงานอย่างมีประสิทธิภาพได้ควรมีประชากร 50,000 คน แต่ก็ยังมีปัจจัยอื่นที่จะต้องพิจารณาด้วย เช่น ประสิทธิภาพในการบริหารรายได้และบุคลากร เป็นต้น

3. การกระจายอำนาจและหน้าที่การที่จะกำหนดให้ท้องถิ่นมีอำนาจหน้าที่ที่มากน้อยเพียงใดขึ้นอยู่กับนโยบายทางการเมืองและการปกครองของรัฐบาลกลางเป็นสำคัญ การปกครองท้องถิ่นที่กำหนดขึ้นบนพื้นฐานทฤษฎีการกระจายอำนาจและอุดมการณ์ประชาธิปไตยซึ่งมุ่งเปิดโอกาสและสนับสนุนให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในกระบวนการทางการเมืองและกิจกรรมการปกครองตนเองในระดับหนึ่ง ซึ่งเห็นได้จากลักษณะสำคัญของการปกครองท้องถิ่นที่เน้นการปกครองตนเอง มีการเลือกตั้งมีองค์การหรือสถาบันที่จำเป็นในการปกครองตนเองและที่สำคัญก็คือประชาชนในท้องถิ่นจะมีส่วนร่วมในการปกครองตนเองอย่างกว้างขวาง (ชูวงศ์ ฉายะบุตร 2539:17)

นอกจากนี้ คณะกรรมการปรับปรุงระบบบริหารการปกครองท้องถิ่นโดย นายชวน หลีกภัย นายกรัฐมนตรี ได้มีคำสั่งสำนักนายกรัฐมนตรีแต่งตั้งคณะกรรมการดังกล่าวตามคำสั่งที่ 262/2535 เมื่อวันที่ 11 ธันวาคม 2535 เพื่อการศึกษาระบบการบริหารการปกครองท้องถิ่นของไทยดำเนินการอยู่ในปัจจุบันในทุกรูปแบบหาแนวทางและข้อเสนอในการปรับปรุงโครงสร้าง อำนาจหน้าที่ การคลัง และงบประมาณ

ตลอดจนความสัมพันธ์ระหว่างรัฐบาล หน่วยงานส่วนกลางและส่วนภูมิภาคกับหน่วยงานการปกครองท้องถิ่น กล่าวถึง องค์ประกอบของการปกครองท้องถิ่นไว้ดังนี้ (ชวงค์ ฉายะบุตร, 2539:17 - 18)

1. เป็นองค์กรที่มีฐานะเป็นนิติบุคคลและทบวงการเมือง
2. มีสภาและผู้บริหารระดับท้องถิ่นที่มาจากการเลือกตั้งตามหลักการที่บัญญัติไว้ในกฎหมายรัฐธรรมนูญ
3. มีอิสระในการปกครองตนเอง
4. มีเขตการปกครองที่ชัดเจนและเหมาะสม
5. มีงบประมาณรายได้เป็นของตนเองอย่างเพียงพอ
6. มีบุคลากรปฏิบัติงานของตนเอง
7. มีอำนาจหน้าที่ที่เหมาะสมต่อการให้บริการ
8. มีอำนาจออกข้อบังคับเป็นกฎหมายของท้องถิ่นภายใต้ขอบเขตของกฎหมายแม่บท
9. มีความสัมพันธ์กับส่วนกลางในฐานะเป็นหน่วยงานระดับรองของรัฐ

2.2.4 ความสำคัญและความจำเป็นในการปกครองท้องถิ่น

วรรณ เจริญศรีพงษ์, กาญจนา เจริญศรี และนุกูล บำรุงไทย (2529 : 1) กล่าวถึงการปกครองระดับตำบลว่า ตำบลเป็นท้องถิ่นที่อยู่อาศัยของประชาชนส่วนใหญ่ของประเทศเป็นจุดรวมของประชาชน ในหมู่บ้านหลายหมู่บ้านจึงมีความผูกพันใกล้ชิดกับประชาชนมากที่สุดซึ่งการพัฒนาการปกครองระดับตำบลได้เริ่มขึ้นตั้งแต่รัชสมัยพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเมื่อพระองค์โปรดเกล้าฯ ทำการทดลองให้ประชาชนในท้องที่เลือกกำนันผู้ใหญ่บ้านครั้งแรกที่ตำบลบ้านเกาะ อำเภอบางปะอิน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา เมื่อปี พ.ศ. 2535 ครั้นทรงเห็นว่าเป็นผลดีต่อทางราชการ จึงโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชบัญญัติลักษณะปกครองท้องที่ ร.ศ.116 (พ.ศ. 2440) ขึ้น ซึ่งนับว่าเป็นกฎหมายลักษณะการปกครองท้องที่ฉบับแรกของไทยที่วางระบบเลือกกำนันผู้ใหญ่บ้านไว้เป็นระเบียบแบบแผนแน่นอน ต่อมาพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว ได้โปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชบัญญัติลักษณะท้องที่ พ.ศ. 2457 ใช้แทนพระราชบัญญัติฉบับดังกล่าวเพื่อบังคับใช้ทั่วประเทศซึ่งกำหนดให้หลายหมู่บ้านรวมกันขึ้นเป็นหมู่บ้านที่มีผู้ใหญ่บ้านเป็นคนดูแลและหมู่บ้านรวมกันเป็นตำบล มีกำนันเป็นผู้ดูแลกำนันผู้ใหญ่บ้านจะมีภารกิจที่ช่วยเหลือทางราชการในการปกครองท้องที่นั้นๆ ต่อมาได้มีการแก้ไขเปลี่ยนแปลงและเปิดโอกาสให้ประชาชนในท้องที่ที่มีส่วนร่วมรับผิดชอบในการบริหารและพัฒนาท้องที่ของตนมากยิ่งขึ้นซึ่งนำไปสู่การจัดตั้งการบริหารส่วนตำบลตามพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537

ผลของการทำให้เกิดการปกครองตนเองและการมีส่วนร่วมอย่างกว้างขวางของสมาชิกในการพัฒนาชุมชน ย่อมเกิดผลในด้านต่างๆ คือ (ลิขิต ธีรเวคิน, 2536 : 32)

ผลทางเศรษฐกิจ

1. การมีส่วนร่วมในโครงสร้างพัฒนาชนบทในแง่การริเริ่มโครงการ จนกระทั่งการสิ้นสุดโครงการนั้นย่อมมีผลในทางเศรษฐกิจคือช่วยให้การใช้จ่ายเพื่อการดำเนินการเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ และมีความระมัดระวังเพราะสมาชิกในชุมชนจะมีความรู้สึกว่าผลจากการพัฒนาที่เกิดขึ้นจะเป็นประโยชน์ต่อชุมชนของตนเองและทรัพยากรที่มีอยู่นั้นเป็นชุมชนของตนเองจึงต้องใช้จ่ายอย่างระมัดระวังเพื่อให้เกิดผลอย่างเต็มที่
2. การมีโครงสร้างการปกครองตนเองโดยสมาชิกส่วนใหญ่รู้สึกว่ามีสิทธิและหน้าที่และมีบทบาทสำคัญทั้งทางตรงและทางอ้อมก็จะทำให้เกิดการดำเนินงานและปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบโครงการซึ่งอยู่ในความสนใจหรือเอาใจใส่ของสมาชิกย่อมเป็นผลดีในแง่การช่วยเหลือและให้ความดูแลควบคุม

โดยมวลสมาชิกเอง มิให้เกิดการฉ้อโกงหรือกระทำการอันผิดระเบียบ กฎ ข้อบังคับ ฯลฯ เป็นการควบคุมการใช้ทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพซึ่งเป็นผลทางเศรษฐกิจอีกแห่งหนึ่ง

ผลทางการเมือง

1. ผลทางการเมืองที่เห็นได้ชัด คือ การมีส่วนร่วมในการพัฒนาท้องถิ่นจะเป็นการส่งเสริมรู้สึกว่าการปกครองตนเองนั้นมีผลลัพธ์ประจักษ์ที่เป็นตัวตนมิใช่เฉพาะสิทธิในทางการเมืองในลักษณะที่เป็นนามธรรม แต่สามารถเชื่อมโยงนามธรรมออกมาในรูปธรรมคือการวางนโยบายการพัฒนาชุมชนเพื่อประโยชน์ของชุมชนตนเอง

2. การมีสิทธิในการริเริ่มโครงการและดำเนินการโครงการจนสิ้นสุดโครงการโดยมีความเป็นอิสระย่อมทำให้เกิดความเชื่อมั่นทางการเมือง ซึ่งจะเป็นการเสริมสร้างความรู้สึกรื่องของการมีส่วนร่วมและการปกครองตนเองเป็นการเสริมสร้างวัฒนธรรมทางการเมืองในลักษณะของการมีส่วนร่วมมากขึ้น

ผลทางสังคมและจิตวิทยา

1. ผลทางสังคมและจิตวิทยา ย่อมเห็นได้จากการที่ความรู้สึกว่าตนเป็นเจ้าของท้องถิ่นมีสิทธิมีเสียงและอำนาจที่จะจัดการกับโชคชะตาของท้องถิ่นได้ ทำให้เกิดความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันและมีความรู้สึกเป็นเจ้าของท้องถิ่น ซึ่งสามารถที่จะดูแลตนเองมีความรู้สึกผูกพันกับท้องถิ่นมากขึ้นและความสนใจในการพัฒนาท้องถิ่นที่ก็จะตามมา

2. การมีสิทธิในการปกครองตนเอง และการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชนบทในอันที่จะนำไปสู่การพัฒนาความรู้จักร่วมมือกันในชุมชน การขัดความขัดแย้งและความเห็นไม่ตรงกันในเรื่องนโยบายการตกลงกันในเรื่องการจัดสรรทรัพยากร การออมชอมและการประนีประนอมในกระบวนการการถกเถียง และตัดสินใจในนโยบายที่เป็นการเสริมสร้างให้ชุมชนอยู่ร่วมกันอย่างมีหลักเกณฑ์ในการจัดการเรื่องภายในชุมชน

ผลทางวิชาการ

1. การมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชน ตั้งแต่การริเริ่มการทำให้แผนทำให้เกิดการพยายามที่จะเรียนรู้วิทยาการต่างๆ ในด้านการวางแผน การบริหารโครงการ วิธีการทำงบประมาณ การทำบัญชี วิทยาการในการก่อสร้าง ความรู้ทางวิศวะ สภาวะแวดล้อม

2. เมื่อกระบวนการพัฒนาชนบทมีความต่อเนื่องและสมาชิกชุมชนมีส่วนร่วมและผลในทางสังคมและจิตวิทยาที่เกิดขึ้นจะทำให้สมาชิกชุมชนคอยสลับรับฟังติดตามข่าวสารโดยเฉพาะความรู้ทางวิทยาการเพราะมีผลโดยตรงและมีความสัมพันธ์กับชีวิตในท้องถิ่นและชีวิตของชุมชนทำให้เกิดความตื่นตัวและเข้าใจถึงปัญหาและวิทยาการต่าง ๆ

ผลต่อนโยบายระดับชาติ

1. ผลต่อนโยบายพัฒนาระดับชาติ คือ การเกิดการแข่งขันกันระหว่างชุมชนที่ปกครองตนเอง และมีส่วนร่วมในการพัฒนาท้องถิ่นกับชุมชนอื่นทำให้มีความพยายามที่จะปรับปรุงแก้ไขความล้าหลังต่างๆ การแข่งขันย่อมนำไปสู่การสร้างสรรค์ที่จะเป็นส่วนช่วยในการพัฒนาประเทศชาติต่อไป

2. การรู้จักวางแผนพัฒนาชุมชนในลักษณะการประสานกับแผนระดับอำเภอ จังหวัด และระดับชาติเท่ากับเป็นหน่วยๆ หนึ่งที่เปรียบได้กับชิ้นส่วนต่างๆของการต่อภาพ (jigsaw - puzzle) ให้ครบรูป

3. การปกครองตนเองและการพัฒนาท้องถิ่นด้วยตนเองเป็นการช่วยให้การพัฒนาชนบทเป็นไปตามความต้องการและจำเป็นของท้องถิ่น โดยคนในท้องถิ่นเป็นผู้ตัดสินใจและดำเนินการ ซึ่งเป็นการแบ่งเบาภาระของรัฐบาลกลางไปในตัวและเพื่อให้เจ้าหน้าที่ของรัฐบาลกลางและส่วนภูมิภาคปลอดจากภารกิจขั้นพื้นฐาน

และสามารถใช้ทรัพยากรในการพัฒนาความรู้ทางวิชาการ การวางแผนระดับมหภาค และคอยเป็นผู้ให้คำปรึกษา

2.2.5 ความหมายของการปกครองท้องถิ่น

จากการศึกษาแนวคิดเกี่ยวกับการปกครองท้องถิ่น (local government) มีนักวิชาการหลายท่านได้ให้ความหมายไว้หลายความหมายซึ่งส่วนใหญ่จะมีหลักการสำคัญที่คล้ายคลึงกัน ดังต่อไปนี้

ประหยัด หงส์ทองคำ (2526 : 10-11) และ ชูวงศ์ ฉายะบุตร (2539 : 12-13) ได้สรุปหลักการปกครองท้องถิ่นไว้ ดังต่อไปนี้

1. การปกครองของชุมชนหนึ่งซึ่งชุมชนเหล่านี้อาจมีความแตกต่างกันในด้านเศรษฐกิจจำนวนประชากรหรือขนาดของพื้นที่ เช่น หน่วยการปกครองส่วนท้องถิ่นของไทยจัดเป็นกรุงเทพมหานคร เทศบาล สุขาภิบาล องค์การบริหารส่วนจังหวัด องค์การบริหารส่วนตำบล และเมืองพัทยาตามเหตุผลดังกล่าว

2. หน่วยการปกครองท้องถิ่นจะต้องมีอำนาจอิสระ (autonomy) ในการปฏิบัติหน้าที่ตามความเหมาะสม กล่าวคือ อำนาจของหน่วยการปกครองท้องถิ่นจะต้องมีขอบเขตพอสมควร เพื่อให้เกิดประโยชน์ต่อการปฏิบัติหน้าที่ของหน่วยการปกครองท้องถิ่นอย่างแท้จริงหากมีอำนาจมากเกินไปไม่มีขอบเขต หน่วยการปกครองท้องถิ่นนั้นจะกลายสภาพเป็นรัฐอธิปไตยเอง เป็นผลเสียต่อความมั่นคงของรัฐบาลอำนาจของท้องถิ่นนี้มีขอบเขตที่แตกต่างกันออกไปตามลักษณะความเจริญและความสามารถของประชาชนในท้องถิ่นนั้น เป็นสำคัญรวมทั้งนโยบายของรัฐบาลในการพิจารณาตามกฎหมายแบ่งได้ 2 ประเภท คือ

2.1 หน่วยการปกครองท้องถิ่นมีสิทธิที่จะตรากฎหมายหรือระเบียบข้อบังคับต่างๆ ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อประโยชน์ในการบริหารตามหน้าที่และเพื่อให้ใช้บังคับประชาชนในท้องถิ่นนั้นๆ เช่น เทศบัญญัติ ข้อบังคับ สุขาภิบาล เป็นต้น

2.2 สิทธิที่เป็นหลักในการดำเนินการบริหารท้องถิ่น คืออำนาจในการกำหนดงบประมาณเพื่อบริหารกิจการตามอำนาจหน้าที่ของหน่วยการปกครองท้องถิ่นนั้นๆ

3. เมืองครที่จำเป็นในการบริหารและการปกครองตนเององค์กรที่จำเป็นของท้องถิ่น จัดแบ่งเป็นสองฝ่าย คือ องค์กรฝ่ายบริหารและองค์กรฝ่ายนิติบัญญัติ เช่น การปกครองท้องถิ่นแบบเทศบาลจะมีคณะเทศมนตรีเป็นฝ่ายบริหารและสภาเทศบาลเป็นฝ่ายนิติบัญญัติหรือในแบบมหานคร คือกรุงเทพมหานครจะมีผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร เป็นฝ่ายบริหารสภากรุงเทพมหานครจะเป็นฝ่ายนิติบัญญัติ เป็นต้น

4. ประชาชนในท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการปกครองท้องถิ่นจากแนวคิดที่ว่าประชาชนในท้องถิ่นเท่านั้นที่จะรู้ปัญหาและวิธีการแก้ไขของตนเองอย่างแท้จริงหน่วยการปกครองท้องถิ่นจึงจำเป็นต้องมีคนในท้องถิ่นมาบริหารเพื่อให้สมเจตนารมณ์และความต้องการของชุมชนได้การควบคุมของประชาชนในท้องถิ่น นอกจากนั้นยังเป็นการฝึกให้ประชาชนในท้องถิ่นเข้าใจในระบบและกลไกของประชาธิปไตยอย่างแท้จริง

จากความหมายที่กล่าวมาแล้วนั้นสามารถสรุปได้ว่าเป็นการปกครองของชุมชนเพื่อชุมชน โดยที่มีอำนาจอิสระในการปกครองตนเองอย่างเหมาะสม มีขอบเขตเพื่อตอบสนองความต้องการตามความแตกต่างของแต่ละชุมชน มีงบประมาณเจ้าหน้าที่ของตนเองมีอำนาจวินิจฉัยสั่งการเรื่องต่างๆโดยแบ่งอำนาจการปกครองออกเป็น 2 ฝ่ายคือ ฝ่ายบริหารและฝ่ายนิติบัญญัติ โดยคำนึงถึงผลประโยชน์และการมีส่วนร่วมของประชาชนเป็นหลักสำคัญ

ประทาน คงฤทธิ์ศึกษกร (2535 : 5) กล่าวว่า การปกครองท้องถิ่นเป็นระบบการปกครองที่มีผลสืบเนื่องมาจากการกระจายอำนาจทางการปกครองของรัฐ และโดยนัยนี้จะต้องก่อการทำหน้าที่ปกครองท้องถิ่นโดยคนในท้องถิ่นนั้นๆ องค์กรนี้จัดตั้งและถูกควบคุมโดยรัฐบาลแต่ก็มีอำนาจในการกำหนดนโยบายและควบคุมให้เป็นไปตามนโยบายของตน

จากคำจำกัดความหรือความหมายของ “การปกครองท้องถิ่น” ผู้วิจัยจึงสรุปได้ว่าการปกครองท้องถิ่น คือ เป็นการปกครองที่ทางรัฐบาลให้อำนาจอย่างมีขอบเขตให้แก่ประชาชนดำเนินการปกครองตนเอง โดยมีหน่วยการปกครองท้องถิ่นทำหน้าที่บริหารจัดการ ซึ่งประชาชนในเขตพื้นที่มอบอำนาจให้การจัดการให้แก่องค์กรเหล่านี้มีอำนาจในการกำหนดนโยบายตัดสินใจและดำเนินกิจการภายใต้กฎหมายที่กำหนดไว้ โดยอยู่ในความดูแลของรัฐบาลกลาง

ในปัจจุบันรูปแบบขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยฉบับปัจจุบัน (พ.ศ. 2540) มี 5 รูปแบบดังนี้ (นันทวัฒน์ บรรณานันท์, 2547 : 127 - 163)

1. **องค์การบริหารส่วนจังหวัด** เป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่จัดตั้งขึ้นทุกจังหวัด (ยกเว้นกรุงเทพมหานคร) เพื่อจัดทำกิจการส่วนจังหวัดที่แยกเป็นส่วนหนึ่งต่างหากจากกิจการอันอยู่ในอำนาจหน้าที่ของราชการส่วนกลาง และส่วนภูมิภาค มีอาณาเขตครอบคลุมทั้งจังหวัดนั้น เป็นนิติบุคคลและเป็นราชการส่วนท้องถิ่น

2. **เทศบาล** ได้มีการจัดตั้งขึ้นทั่วประเทศแต่จะจัดขึ้นเป็นแห่งๆ ไปดังที่บัญญัติในมาตรา 7 แห่งพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. 2496 โดยเมื่อรัฐพิจารณาเห็นควรที่จะยกฐานะท้องถิ่นใดขึ้นเป็นเทศบาล ก็ตราพระราชกฤษฎีกายกฐานะท้องถิ่นนั้นเป็นเทศบาลเป็นแห่งๆ ไป โดยมีฐานะเป็นนิติบุคคลด้วย โดยที่เทศบาลแบ่งออกเป็น 3 ประการคือ

2.1 เทศบาลตำบล มาจากประกาศกระทรวงมหาดไทยที่ยกฐานะเป็นเทศบาลและการเปลี่ยนแปลง สุขาภิบาล พ.ศ. 2542 ให้ยกฐานะเป็นเทศบาลทั้งหมด

2.2 เทศบาลเมือง มาจากการประกาศของกระทรวงมหาดไทย โดยมีราษฎรตั้งแต่ 10,000 คน ขึ้นไป มีรายได้เป็นของตนเอง

2.3 เทศบาลนคร มีราษฎรตั้งแต่ 50,000 คน ขึ้นไป มีรายได้พอควรแก่การปฏิบัติหน้าที่ตามกฎหมายเทศบาล โดยจะต้องทำเป็นประกาศกระทรวงมหาดไทย และจะต้องระบุชื่อและเขตของเทศบาลเอาไว้ด้วย

3. **องค์การบริหารส่วนตำบล** เป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่เล็กที่สุด และอยู่ใกล้ชิดประชาชนมากที่สุด ตั้งโดยพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 มีฐานะเป็นนิติบุคคล และเป็นราชการส่วนท้องถิ่น โดยประกาศของกระทรวงมหาดไทย ที่ประกาศในพระราชกิจจานุเบกษา จะต้องระบุชื่อและเขต ไว้ในประกาศด้วย

4. **กรุงเทพมหานคร** กรุงเทพมหานครเป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรูปแบบพิเศษจัดตั้งโดยพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกรุงเทพมหานคร พ.ศ. 2528 มีฐานะเป็นนิติบุคคล

5. **เมืองพัทยา** เป็นรูปแบบการปกครองส่วนท้องถิ่นรูปแบบพิเศษ เป็นนิติบุคคลประกอบด้วยสภาเมืองพัทยาและนายกเมืองพัทยา

2.3 แนวความคิดเกี่ยวกับการติดตามและประเมินผล

การติดตามผลเป็นการบริการที่จัดขึ้นเพื่อศึกษาถึงความสำเร็จ ความล้มเหลว ทศนคติ ข้อคิดเห็น ความต้องการและปัญหาของผู้ที่สำเร็จการศึกษาไปแล้ว (สงวน สุทธิเลิศอรุณ 2530)

การติดตามผลเป็นการติดตามหลังจากที่นักเรียนออกจากโรงเรียนไปแล้ว เพื่อให้ทางโรงเรียนได้ทราบข้อมูลว่านักเรียนที่ออกจากโรงเรียนไปแล้ว ประกอบอาชีพใดหรือทำงานอะไรประสบผลสำเร็จในการประกอบอาชีพเพียงใด (วัชร ทรัพย์มี อ่างโน พัชวีร์วรรณ กิจมี, 2539, หน้า 8)

จากความหมายของการติดตามผลดังกล่าว พอสรุปได้ว่า การติดตามผลเป็นวิธีการหรือเครื่องมือที่ใช้สำหรับติดตามผู้ต้องขังที่ได้รับการฝึกวิชาชีพจากเรือนจำและทัณฑสถาน เพื่อให้ทราบข้อมูลหรือข้อเท็จจริง

เกี่ยวกับการนำไปใช้ประโยชน์ในการประกอบอาชีพหลังจากพ้นโทษตลอดจนนำข้อมูลต่างๆ นำไปปรับปรุงหลักสูตรการอบรมและฝึกวิชาชีพให้ดียิ่งขึ้น

1) เทคนิคในการติดตามผล

Hollis and Holkis (อ้างถึงในทองเรียน อมรัชกุล และคณะ, 2528, หน้า 274-276) ได้เสนอเทคนิคในการติดตามผลไว้ในหัวข้อใหญ่ๆ 3 เรื่อง เกี่ยวกับการติดต่อ คือ การเรียนติดต่อกับบุคคลการติดต่อเป็นการส่วนตัวและการติดต่อกับบุคคลที่รู้จัก ซึ่งการติดต่อแต่ละประเภทมีเทคนิควิธี ดังนี้

1. การเขียนติดต่อกับบุคคล

- แบบสอบถามความคิด แบบสอบถามความคิดใช้เพื่อให้ทราบทัศนคติและความรู้สึกต่างๆ ของบุคคลมากกว่าข้อเท็จจริง
- แบบสำรวจ เทคนิคการสำรวจใช้ได้หลายทาง เพื่อเป็นแนวทางในการติดต่อกับบุคคลและแนวทางในการสำรวจหัวข้อเรื่องหรือข้อมูลเฉพาะอย่าง
- จดหมายรูปแบบที่พิมพ์ไว้เรียบร้อยหรือจดหมายส่วนตัวจะช่วยให้การติดต่อเจาะจงเรื่องใดเรื่องหนึ่ง

2. การติดต่อเป็นการส่วนตัว

- การให้คำปรึกษาโดยพื้นฐานแล้วเทคนิคนี้จะให้บริการให้คำปรึกษาแต่ตัวเทคนิคสามารถนำไปใช้ให้สอดคล้องกับจุดมุ่งหมายของบริการติดตามผลเมื่อบุคคลจำเป็นต้องได้รับบริการช่วยเหลือเพิ่มเติมในภายหลัง
- การสัมภาษณ์ช่วยให้ทราบว่าบุคคลใดต้องการเพิ่มเติมหรือไม่ และยังทำให้ได้ข้อมูลจากบุคคลที่ต้องการด้วย
- การสนทนาทางโทรศัพท์ เป็นเทคนิคเพื่อความสะดวกทั้งสองฝ่ายง่ายในการติดต่อและรวดเร็ว
- การประชุมอย่างไม่เป็นทางการ การประชุมที่เป็นทางการทำให้มีโอกาสเกิดผลที่น่าพอใจได้มาก แต่การช่วยเหลือเพิ่มให้บุคคลอาจทำได้โดยการอาศัยการประชุมอย่างไม่เป็นทางการได้
- การประชุมกลุ่มและอภิปรายแบบ Forum เทคนิคนี้ทำให้เกิดปฏิสัมพันธ์ในกลุ่มและทัศนคติที่ต่อจควรได้รับสนับสนุนให้เกิดขึ้น บุคคลอาจเห็นคุณค่าที่มีต่อบุคคลของการบริการติดตามผลได้มากขึ้น
- การสังเกตเพื่อจัดบริการเพิ่มเติมให้กับบุคคลได้อย่างถูกต้องมีการใช้เทคนิคประเภทนี้อย่างกว้างขวาง

3. การติดต่อกับบุคคลที่เขารู้จัก

- การประชุมบิดา มารดาหรือผู้ปกครอง
- การประชุมนายจ้าง
- การเยี่ยมสถาบันการศึกษา
- การตัดข่าวจากหนังสือพิมพ์

2) จุดมุ่งหมายของการติดตามผล

ในเรื่องจุดมุ่งหมายของการติดตามผล ดาวน์นิ่ง (Downing) (อ้างในทองเรียน อมรัชกุลและคณะ, 2528, หน้า 265-266) ได้กล่าวถึงจุดมุ่งหมายของการติดตามทั้งโดยทั่วไปและจุดมุ่งหมายเฉพาะไว้ โดยทั่วไปแล้วจุดมุ่งหมายสุดยุดของการบริการติดตามผล คือ การพัฒนาในด้านการปรับตัวของนักเรียนที่ดีขึ้น ประสิทธิภาพเรียนที่ประสบความสำเร็จในอาชีพและความเจริญก้าวหน้าพัฒนาในด้านการศึกษา ส่วนจุดมุ่งหมายเฉพาะซึ่งประกอบกันแล้วจะนำไปสู่จุดมุ่งหมายสูงสุด ได้แก่

1. สนับสนุนความก้าวหน้าและสถานภาพของนักเรียนในด้านต่างๆ เช่น ด้านหลักสูตร เนื้อหาวิชาเรียนรวมทั้งกิจกรรมในชั้นเรียน เพื่อจัดการช่วยเหลือให้เหมาะสมกับความต้องการที่จำเป็น

2. ข้อมูลที่จะช่วยนักเรียนในการวางแผนในอนาคตและการตัดสินใจอย่างฉลาดเป็นสิ่งจำเป็น รวมทั้งข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับโอกาสต่างๆ ทางการศึกษาและความมุ่งหวังทางด้านอาชีพของนักเรียนด้วย

3. เพื่อกำหนดขอบเขตความเหมาะสมในการตัดสินใจ ซึ่งเป็นจุดเริ่มต้นในการเลือกวิชาเรียน หรือในการเลือกกิจกรรมนอกห้องเรียน

4. เพื่อทราบว่าการทำางานพิเศษของนักเรียนมีผลต่อนักเรียนอย่างไรบ้าง

5. เพื่อส่งเสริมสนับสนุนสภาพและความก้าวหน้าในงานต่างๆ ของนักเรียนที่หลังจากจบแล้ว มีงานทำและรวมถึงนักเรียนที่จบออกไปก่อนที่จะจบการศึกษาจริงๆ จะช่วยให้คำแนะนำแนวทางในการเปลี่ยนแปลงและปรับปรุงแรงจูงใจใฝ่อาชีพของเขาให้ดีขึ้นได้

6. เพื่อทราบว่านักเรียนที่จบไปแล้วประสบความสำเร็จในงานอาชีพ และสังคมหลังจากที่ได้รับการฝึกฝนอบรมจากวิทยาลัยไปแล้วมากน้อยเท่าไร ข้อมูลเหล่านี้มีความจำเป็นในการ ประเมินผลหลักสูตรในอดีตและปัจจุบันเพื่อการปรับปรุงในอนาคตโดย วชิร ทรัพย์มี (2531, หน้า 92) ได้กล่าวเพิ่มเติมว่า ข้อมูลจากการติดตามผลจะทำให้ทราบว่าวิชาใดมีประโยชน์ในการศึกษาต่อหรือประกอบอาชีพ วิชาใดที่สมควรจะคงไว้ในหลักสูตร ควรจะปรับปรุงการสอนหรือเนื้อหาใด

7. เพื่อทราบข้อมูลที่เป็นจุดอ่อนในด้านต่างๆ ของโปรแกรมทั้งหมดของโรงเรียน

8. เพื่อวิจัยปัญหาต่างๆ และสรุปผลการเปลี่ยนแปลงต่างๆ รวมทั้งข้อเสนอแนะในการ จัดบริการต่างๆ ภายในโรงเรียน โดยทั่วไปแล้วปัญหาต่างๆ มีมากมาย การวิจัยปัญหาจึงควรเป็นปัญหาที่มี อิทธิพลก่อให้เกิดผลการเปลี่ยนแปลงในปัจจุบัน

ซึ่งสอดคล้องกับแนวความคิดของวัฒนา พัทธราวิช (2531, หน้า 165) ที่กล่าวว่าจุดมุ่งหมายของการ ติดตามผลมีไว้เพื่อ

1. หาทางช่วยเหลือผู้ที่ไม่ประสบความสำเร็จจากการบริการที่ผ่านมา

2. จะได้ปรับปรุงการบริการแนะแนวให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

3. จะได้นำผลงานของการแนะแนวไปปรับปรุงหลักสูตรให้ดีขึ้น

4. รวบรวมข้อมูลเพื่อทำการวิจัยต่อไป

5. ป้องกันปัญหาอันอาจเกิดขึ้นได้ในอนาคต

6. แนวทางในการพิจารณาหาสาเหตุของการล้มเหลวในการปฏิบัติตนและการปรับตัว

7. ให้เด็กได้รับการต่อเนื่องกัน

8. จะได้ทราบความคิดเห็นของนักเรียนที่จบการศึกษาไปแล้ว เพื่อจะได้จัดสนองความต้องการ ของนักเรียนที่ยังอยู่ภายในโรงเรียน

9. ได้ติดตามช่วยเหลือนักเรียนที่จบการศึกษาไปแล้วให้เป็นไปตามจุดมุ่งหมายหรือแผนการ ที่วางไว้

สงวน สุทธิเลิศอรุณ (2530, หน้า 15) ได้กล่าวถึงจุดมุ่งหมายของการติดตามผล ดังนี้

1. เพื่อศึกษาความต้องการของนักเรียน

2. เพื่อประเมินโปรแกรมการแนะแนวหลักสูตรของโรงเรียน

3. เพื่อรวบรวมข้อมูลต่างๆ เกี่ยวกับงานอาชีพในอนาคตที่จะนำมาใช้ประโยชน์ในการปรับปรุงงานแนะแนว และหลักสูตรของโรงเรียน

4. เพื่อศึกษาพิจารณาความต้องการของชุมชนและสถาบันการศึกษาในระดับสูงขึ้นต่อไป เพื่อนำข้อมูลที่ได้รับมาใช้สำหรับทำการวิจัยในดำเนินงานอาชีพ

5. เพื่อให้ทราบข้อมูลแก่ฝ่ายแนะแนวในอันที่จะนำมาใช้ประโยชน์ในการควบคุมและจัดโปรแกรมการอบรมต่างๆ เช่น การฝึกอบรมนอกเวลา เป็นต้น

6. เพื่อรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับโอกาสต่างๆ ในงานอาชีพ

จะเห็นได้ว่าการติดตามผลมีจุดมุ่งหมายเพื่อสนับสนุนการจัดการเรียนการสอนของสถานศึกษา ให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้และสร้างให้ผู้เรียนก็มีทัศนคติที่ดี มีความเชื่อมั่นและมีขวัญกำลังใจที่ศึกษาให้สำเร็จ และประกอบอาชีพอย่างเชื่อมั่นมากขึ้น

3) วิธีการติดตามผล

ในการติดตามผลจะมีวิธีการติดตามผลที่สามารถทำได้หลายวิธี ควรเลือกใช้ให้เหมาะสมหรืออาจจะใช้หลายวิธีร่วมกันก็จะทำให้ได้ข้อมูลที่ต้องการที่มีความต้องการและเชื่อถือได้ในเรื่องนี้ ผกา บุญเรือง (2528-, หน้า 160) ได้อธิบายถึงวิธีการติดตามผลที่น่าสนใจ ดังนี้

1. ใช้แบบสอบถามเพื่อการติดตามผล เป็นวิธีที่ใช้ง่าย สะดวก ประหยัดเวลาและสามารถติดตามผลได้ทั้งผู้เรียนที่กำลังศึกษาอยู่ในโรงเรียน ผู้เรียนที่ออกจากโรงเรียนไปแล้วและผู้เรียนที่ออกจากโรงเรียนกลางคันด้วยซึ่ง สถิต วงศ์สุวรรณ (2531, หน้า 308) ได้เน้นว่าการใช้แบบสอบถามเป็นที่นิยมใช้กันอย่างแพร่หลายและเหมาะสำหรับติดตามผู้เรียนที่สำเร็จออกไปแล้ว

2. ใช้การสัมภาษณ์โดยอาจสอบถามจากผู้เรียนเองผู้ปกครองบิดา มารดาหรือผู้ที่เกี่ยวข้องใกล้ชิด

3. ใช้การสังเกตโดยศึกษาจากผู้ที่กำลังศึกษาอยู่ในโรงเรียนว่าหลังจากให้คำปรึกษาและให้บริการอื่นๆ ไปแล้วผู้เรียนมีการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมไปบ้างหรือไม่

4. ประชุมศิษย์เก่าโดยอาจตั้งสมาคมศิษย์เก่าหรือนัดประชุมพบปะกับนักเรียนที่จบการศึกษาไปแล้วเป็นครั้งคราว เช่น ในงานวันเกิดของโรงเรียน วันครู หรือวันชุมนุมศิษย์เก่าประจำปี เป็นต้น

5. จัดตั้งคณะกรรมการผู้ปกครองและครูซึ่งอาจจะได้รับช่วยเหลือและความร่วมมือได้กว้างขวางขึ้น

6. ใช้บริการสื่อมวลชน เช่น หนังสือพิมพ์วิทยุ โทรทัศน์ เป็นต้น

สงวน สุทธิเลิศอรุณ (2530, หน้า 17) ได้กล่าวถึงองค์ประกอบการติดตามผลไว้ ดังต่อไปนี้

1. จัดตั้งคณะกรรมการดำเนินการติดตามผลผู้สำเร็จการศึกษา เพื่อรับผิดชอบโดยตรง

2. กำหนดวัตถุประสงค์ของการติดตามผลให้ชัดเจนว่าจะติดตามเพื่ออะไรเรื่องใด กลุ่มเป้าหมายในการติดตามคือใครและจะดำเนินการอย่างไร

3. กำหนดวิธีการและเครื่องมือที่จะใช้ว่าจะเลือกใช้เครื่องมือชนิดใดจึงเหมาะสมที่สุดและบรรลุเป้าหมายที่วางไว้

4. ควรมีข้อมูลจากหลายแห่ง และมีจำนวนมากพอสมควร เช่น ควรเลือกเก็บข้อมูลจากนักเรียนปัจจุบันศิษย์เก่า ทั้งที่สำเร็จการศึกษาและนักเรียนที่ออกกลางคันและอาจติดตามจากบุคคลอื่นที่มีส่วนเกี่ยวกับนักเรียน เช่น ผู้ปกครอง คณะครูอาจารย์ และนายจ้าง เป็นต้น

5. ประสานงานหรือขอความร่วมมือจากหน่วยงานหรือบุคคลที่เกี่ยวข้อง เช่น บิดา มารดา หรือผู้ปกครอง อาจารย์และเจ้าหน้าที่ในโรงเรียนและนายจ้าง เป็นต้น

6. เสนอผลหรือสรุปผลที่ได้ไปยังบุคคลหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเช่น คณะครูอาจารย์ คณะกรรมการแนะแนว ครูแนะแนว ผู้บริหาร ผู้ปกครองและนักเรียน เป็นต้น

จากองค์ประกอบของการติดตามผลจะเห็นว่าการติดตามจะต้องประกอบด้วยการตั้งคณะกรรมการการดำเนินงาน กำหนดวัตถุประสงค์วิธีการกลุ่มเป้าหมายที่จะศึกษาการขอความร่วมมือและการสรุปผลที่ได้จากการติดตามผล

4) บุคคลที่ควรติดตามผล

ในการดำเนินการติดตามผลนั้น ควรจะติดตามผลบุคคลที่เป็นประโยชน์ซึ่งจะให้ข้อมูลต่างๆได้ตามจุดมุ่งหมายของการติดตามผลที่ได้กล่าวไว้ข้างต้น อันจะนำมาเป็นแนวทางในการปรับปรุงกิจกรรมในการเรียนการสอนต่อไปได้อย่างไม่มีปัญหา สำหรับบุคคลที่ควรจะได้รับ การติดตามซึ่งสรุปว่าควรจะต้องติดตามจากบุคคลต่อไปนี้

1. ผู้เรียนที่อยู่โรงเรียนที่ได้รับการแนะแนว
2. ผู้เรียนที่ต้องคอยให้ความช่วยเหลือเป็นพิเศษ
3. ผู้เรียนที่สำเร็จการศึกษาแล้วไปประกอบอาชีพต่างๆ
4. ผู้เรียนที่ต้องออกกลางคัน

ข้อมูลที่ได้จากบุคคลดังกล่าวจะมีความสำคัญต่อการพัฒนาการศึกษาไปในแง่มุมต่างๆ กัน แต่ในที่นี้จะมุ่งเน้นประเด็นติดตามผลสำเร็จการศึกษาไปแล้วและไปประกอบอาชีพต่างๆ เนื่องจากในแต่ละปีการศึกษาจะมีผู้สำเร็จการศึกษาออกไปเป็นจำนวนมากซึ่ง วีระวัฒน์ พูลทวี (อ้างใน เรไร ธาราวิจิตรกุล ,2536, หน้า 15)ได้เปรียบผู้สำเร็จการศึกษาว่าเสมือนกระจกเงาสะท้อนให้เห็นผลของหลักสูตรวิธีการทราบถึงข้อมูลต่างๆ เหล่านั้นเพื่อนำมาวิจัยเพื่อหาวิธีปรับปรุงให้ดียิ่งขึ้น

หลังจากสำเร็จการศึกษา ผู้สำเร็จการศึกษบางคนก็หางานทำได้ บางคนก็ยังหางานทำไม่ได้ ซึ่งการติดตามผลสำเร็จการศึกษาที่ไปประกอบอาชีพ จะทำให้ได้รับประโยชน์หลายประการ (ประทุม แป้นสุวรรณ, หน้า 260-262)

1. ผู้สำเร็จการศึกษาสามารถปรับตัวอย่างสังคมภายนอกเป็นอย่างไรบ้างในการประกอบอาชีพเพื่อหาทางช่วยเหลือผู้สำเร็จการศึกษาที่กำลังมีปัญหา
2. เพื่อรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับการแก้ปัญหาของผู้สำเร็จการศึกษาในด้านการปรับตัวต่อการประกอบอาชีพ ว่ามีวิธีการแก้ปัญหาอย่างไรและได้ผลเพียงไร
3. รวบรวมข้อมูลประสบการณ์ที่ได้จากการดำรงชีวิตในสังคม
4. เพื่อรวบรวมลักษณะของงานที่ประกอบอาชีพ

ประโยชน์ที่ได้จากการรวบรวมข้อมูลดังกล่าวนี้ จะมีคุณค่าอย่างสูงสำหรับผู้บริหารการศึกษา และผู้ที่มีหน้าที่รับผิดชอบในการจัดการศึกษาในสถานศึกษาเพราะจุดมุ่งหมายของการจัดการศึกษาประการหนึ่งนั้น คือ การวางแผนจัดเตรียมและสร้างคนที่มีคุณภาพออกมารับใช้สังคม ซึ่งข้อมูลจากผู้สำเร็จการศึกษาจะเป็นเครื่องมือสำคัญในการเตรียมและสร้างคนได้ตามสภาพความต้องการที่เป็นจริงของสังคม

5) วิธีการดำเนินงานในการติดตามผลผู้สำเร็จจากการศึกษา

เพื่อการดำเนินงานในการติดตามผลประเภทนี้เกิดความเรียบร้อยและเป็นผลดี วีระวัฒน์ พูลทวี (อ้างใน เรไร ธาราวิจิตรกุล, 2536, หน้า 16) ได้เสนอแนวทาง ดังนี้

1. สำรวจดูว่าผู้สำเร็จการศึกษาออกไปทำงานที่ไหนบ้าง
2. ศึกษาแนวโน้มของงานอาชีพในปัจจุบัน
3. เชิญผู้สำเร็จการศึกษามาโรงเรียนเป็นครั้งคราวเพื่อการอภิปราย
4. สัมภาษณ์ศิษย์เก่าที่ต้องการติดตามผลโดยตรง หรือสัมภาษณ์จากบุคคลที่รู้จักศิษย์เก่า

5. ศึกษาผลการเรียนของผู้เรียนที่สัมพันธ์กับการจัดสายการเรียน การจัดชั้นหรือกลุ่มผู้เรียน ตลอดจนการประกอบอาชีพของผู้เรียน

6. ออกแบบสอบถามให้กรอก

6) องค์ประกอบที่สำคัญในการติดตามผล

1. จัดตั้งคณะกรรมการดำเนินงานติดตามผลซึ่งคณะกรรมการชุดนี้จะต้องเป็นผู้รับผิดชอบบริการติดตามผลโดยตรง

2. กำหนดวัตถุประสงค์ของการติดตามผลให้ชัดเจนว่าจะติดตามเพื่ออะไรเรื่องใดกลุ่มเป้าหมายในการติดตามผลคือใครและจะดำเนินการอย่างไร

3. กำหนดวิธีการและเครื่องมือที่จะใช้ในการติดตามผลว่าควรจะใช้เครื่องมือชนิดใดจึงจะเหมาะสมที่สุดและบรรลุสู่เป้าหมายที่กำหนดไว้

4. ควรมีข้อมูลจากหลายแหล่งและมีจำนวนมากพอสมควร เช่น ควรเก็บข้อมูลจากนักเรียนปัจจุบัน ศิษย์เก่า ทั้งที่สำเร็จการศึกษาและนักเรียนที่ออกกลางคันและอาจติดตามจากบุคลากรอื่นที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับนักเรียน เช่น ผู้ปกครอง คณะครูอาจารย์และนายจ้าง เป็นต้น

5. ควรประสานงานหรือขอความร่วมมือหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น บิดา มารดา หรือผู้ปกครอง อาจารย์และเจ้าหน้าที่ในโรงเรียนและนายจ้าง เป็นต้น

6. เสนอผลหรือสรุปผลที่ได้ไปยังบุคคลหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น คณะครูอาจารย์ คณะกรรมการแนะแนว ครูแนะแนว ผู้บริหาร บิดามารดาหรือผู้ปกครอง และนักเรียน เป็นต้น

สรุปได้ว่าการจัดบริการติดตามผลในสถานศึกษาเป็นการมุ่งที่จะค้นคว้าศึกษาหาข้อมูลเพื่อนำมาวิเคราะห์หาแนวทางในการจัดดำเนินการเรียนการสอนให้เกิดผลสำเร็จซึ่งผลสำเร็จของสถานศึกษาพิสูจน์ได้จากการดำเนินการเรียนการสอนเพื่อให้ได้ผลผลิต คือ ผู้สำเร็จการศึกษาที่มีคุณภาพ

7) ประโยชน์ของการติดตามผล

ติดตามผลไว้ดังต่อไปนี้ มัลลิกา เกาพิจิตร (อ้างใน สงวน สุทธิเลิศกุล, 2530, หน้า 17) ได้กล่าวถึงประโยชน์ของการ

1. ใช้เป็นข้อมูลในการปรับปรุงหลักสูตร

2. ใช้เป็นข้อมูลในการปรับปรุงโครงการแนะแนว

3. ใช้เป็นข้อมูลในการติดตามผลนักเรียนเป็นรายบุคคลและกลุ่มที่ได้รับคัดเลือกแล้ว

4. ใช้เป็นข้อมูลในการให้ข้อเสนอแนะแก่นักเรียน

5. ใช้เป็นข้อมูลสำหรับครูอาจารย์ ในการจัดประสบการณ์ให้แก่ นักเรียนซึ่งจะมีผลต่อความสำเร็จหรือความล้มเหลวของนักเรียน

6. ทำให้ทราบความต้องการที่แท้จริงของนักเรียนและความจำเป็นก่อน - หลัง ที่นักเรียนสมควรได้รับความช่วยเหลือ

ดังนั้นสรุปได้ว่า การติดตามผลผู้สำเร็จการศึกษาจะให้ประโยชน์แก่โรงเรียนโดยตรงกล่าวคือโรงเรียนสามารถนำข้อมูลต่างๆ ที่ได้รับทราบไปใช้เป็นแนวทางในการปรับปรุงการจัดการเรียนการสอนให้ดีขึ้น ประสิทธิภาพของระบบการดำเนินการพัฒนาจิตใจและสุขภาพผู้รับการประเมิน

2.4 โครงสร้างการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนจังหวัด

องค์การบริหารส่วนจังหวัด (อบจ.) คือ องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีขนาดใหญ่ที่สุดของประเทศไทย มีจังหวัดละ 1 แห่ง ยกเว้นกรุงเทพมหานคร ซึ่งเป็นการปกครองท้องถิ่นรูปแบบพิเศษ องค์การบริหารส่วนจังหวัดมีเขตพื้นที่รับผิดชอบครอบคลุมทั้งจังหวัด จัดตั้งขึ้นเพื่อบริการสาธารณประโยชน์ในเขตจังหวัดตลอดทั้ง ช่วยเหลือพัฒนาบูรณาการร่วมกันระหว่างองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นอื่นในเขตจังหวัดมีการจัดโครงสร้างในการบริหารงาน ออกเป็น 2 ส่วน คือ

1. **ฝ่ายนิติบัญญัติ** (ฝ่ายสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัด) สภาองค์การบริหารส่วนจังหวัด ประกอบด้วยสมาชิกที่มาจากการเลือกตั้งในท้องถิ่นเรียกว่า “สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัด” มาจากทุกอำเภอและกิ่งอำเภอในจังหวัดมารวมกัน ซึ่งมาจากการเลือกตั้งของประชาชนตามกฎหมายว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น ตามพระราชบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัด พ.ศ.2540 มาตรา 9 เพื่อทำหน้าที่ในสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัด เพื่อพิจารณาให้ความเห็นชอบงบประมาณรายจ่ายประจำปี การออกข้อกฎหมายขององค์การบริหารส่วนจังหวัด เช่น การจัดเก็บภาษีน้ำมันและยาสูบตรวจสอบควบคุมการบริหารงานของฝ่ายบริหาร เช่น การใช้เงินในโครงการต่างๆ การให้ความเห็นชอบแผนพัฒนาท้องถิ่น เป็นต้นจำนวนสมาชิกสภาขึ้นอยู่กับจำนวนประชากรตามทะเบียนราษฎรปีสุดท้ายก่อนปีที่มีการเลือกตั้ง ดังนี้

1. ในจังหวัดที่มีราษฎรไม่เกิน ห้าแสนคน มีสมาชิกได้ 24 คน
2. จังหวัดที่มีราษฎรเกินห้าแสนคน ไม่เกินหนึ่งล้านคน มีสมาชิกได้ 30 คน
3. จังหวัดที่มีราษฎรเกินหนึ่งล้านคนแต่ไม่เกินหนึ่งล้านห้าแสนคน มีสมาชิกได้ 36 คน
4. จังหวัดที่มีราษฎรเกินหนึ่งล้านห้าแสนคนแต่ไม่เกินสองล้านคน มีสมาชิกได้ 42 คน
5. จังหวัดที่มีราษฎรเกินสองล้านคนขึ้นไป มีสมาชิกได้ 48 คน

สมาชิกที่ได้รับเลือกเข้ามาจะอยู่ในวาระคราวละ 4 ปี นับแต่วันเลือกตั้ง ตามพระราชบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัด พ.ศ. 2540 มาตรา 10

2. **ฝ่ายบริหาร** ผู้บริหารขององค์การบริหารส่วนจังหวัด คือ นายกองค์การบริหารส่วนจังหวัด จะมาจากการเลือกตั้งโดยตรงของประชาชนตามกฎหมายว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น มีวาระดำรงตำแหน่งคราวละ 4 ปี นับแต่วันเลือกตั้ง ตามพระราชบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัด พ.ศ.2540 มาตรา 35/3 นายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดแต่งตั้งรองนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดซึ่งมิใช่สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดขึ้นเป็นผู้ช่วยเหลือในการบริหารราชการองค์การบริหารส่วนจังหวัดตามที่นายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดมอบหมายได้ตามเกณฑ์ดังต่อไปนี้

1. ในกรณีที่สภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดมีสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดสี่สิบแปดคน ให้แต่งตั้งรองนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดได้ไม่เกินสี่คน
2. ในกรณีที่สภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดมีสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดสามสิบหกคนหรือสี่สิบสองคน ให้แต่งตั้งรองนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดได้ไม่เกินสามคน
3. ในกรณีที่สภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดมีสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดยี่สิบสี่คนหรือสามสิบคน ให้แต่งตั้งรองนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดได้ไม่เกินสองคน

นายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดอาจแต่งตั้งเลขานุการนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดและที่ปรึกษานายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดซึ่งมิใช่สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดได้จำนวนรวมกันไม่เกินห้าคน

อำนาจหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนจังหวัด

ตามพระราชบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัด พ.ศ.2540 มาตรา45 องค์การบริหารส่วนจังหวัดมีอำนาจหน้าที่ที่กำหนดไว้ ดังนี้

1. ตราข้อบัญญัติโดยไม่ขัดต่อกฎหมาย
2. จัดทำแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนจังหวัด และประสานการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดตามมติคณะรัฐมนตรีกำหนด
3. สนับสนุนสภาพตำบลและราชการส่วนท้องถิ่นอื่นในการพัฒนาท้องถิ่น
4. ประสานให้ความร่วมมือในการปฏิบัติหน้าที่ของสภาพตำบลและราชการส่วนท้องถิ่นอื่น
5. แบ่งสรรเงินซึ่งตามกฎหมายจะต้องแบ่งให้แก่สภาพตำบลและราชการส่วนท้องถิ่นอื่น
6. อำนาจหน้าที่ของจังหวัดตามพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการส่วนจังหวัด พ.ศ.2498

เฉพาะภายในเขตสภาพตำบล

7. คຸ້ມครอง ดูแลและบำรุงรักษาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
8. จัดทำกิจการใดๆ อันเป็นอำนาจหน้าที่ของราชการส่วนท้องถิ่นที่อยู่ในเขตองค์การบริหารส่วนจังหวัดและกิจการนั้นเป็นการสมควรให้ราชการส่วนท้องถิ่นอื่น ร่วมกันดำเนินการหรือให้องค์การบริหารส่วนจังหวัดจัดทำ ทั้งนี้ ตามที่กำหนดไว้ในกฎกระทรวง

9. จัดทำกิจการอื่นใดตามที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัตินี้ หรือกฎหมายอื่นกำหนดให้เป็นอำนาจหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนจังหวัด

ตามพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542 มาตรา 17 ภายใต้บังคับมาตรา 16 ให้องค์การบริหารส่วนจังหวัดมีอำนาจหน้าที่ในการจัดระบบบริการสาธารณะเพื่อประโยชน์ของประชาชนในท้องถิ่นของตนเอง ดังนี้

1. การจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของตนเองและประสานการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดตามระเบียบที่คณะรัฐมนตรีกำหนด
2. การสนับสนุนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่นในการพัฒนาท้องถิ่น
3. การประสานและให้ความร่วมมือในการปฏิบัติหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
4. การแบ่งสรรเงินซึ่งตามกฎหมายจะต้องแบ่งให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่น
5. การคຸ້ມครอง ดูแล และการบำรุงรักษาป่าไม้ ที่ดิน ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
6. การจัดการศึกษา
7. การส่งเสริมประชาธิปไตย ความเสมอภาค และสิทธิเสรีภาพของประชาชน
8. การส่งเสริมการมีส่วนร่วมของราษฎรในการพัฒนาท้องถิ่น
9. การส่งเสริมการพัฒนาเทคโนโลยีที่เหมาะสม
10. การจัดตั้งและดูแลระบบบำบัดน้ำเสียรวม
11. การกำจัดมูลฝอยและสิ่งปฏิกูลรวม
12. การจัดการสิ่งแวดล้อมและมลพิษต่าง ๆ
13. การจัดการและดูแลสถานียขนส่งทั้งทางบกและทางน้ำ
14. การส่งเสริมการท่องเที่ยว
15. การพาณิชย์ การส่งเสริมการลงทุนและการทำกิจการไม่ว่าจะดำเนินการเองหรือร่วมกับบุคคลอื่นจากสหการ
16. การสร้างและบำรุงรักษาทางบกและทางน้ำที่เชื่อมต่อระหว่างองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่น

17. การจัดตั้งและดูแลตลาดกลาง
18. การส่งเสริมการกีฬา จารีตประเพณี วัฒนธรรมอันดีงามของท้องถิ่น
19. การจัดให้มีโรงพยาบาลจังหวัด การรักษาพยาบาล การป้องกันและควบคุมโรคติดต่อ
20. การจัดให้มีพิพิธภัณฑ์และหอจดหมายเหตุ
21. การขนส่งมวลชนและการวิศวกรรมจราจร
22. การป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย
23. การจัดให้มีระบบรักษาความสงบเรียบร้อยในจังหวัด
24. จัดทำกิจการใดอันเป็นอำนาจ และหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่อยู่ในเขตและกิจการนั้นเป็นการสมควรให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่นร่วมกันดำเนินการหรือให้องค์การบริหารส่วนจังหวัดจัดทำ ทั้งนี้ ตามที่คณะกรรมการการกระจายอำนาจฯ ประกาศกำหนด
25. สนับสนุนหรือช่วยเหลือส่วนราชการหรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่นในการพัฒนาท้องถิ่น
26. การให้บริการแก่เอกชน ส่วนราชการ หน่วยงานของรัฐ รัฐวิสาหกิจหรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่น
27. การส่งเสริมเศรษฐกิจและการพัฒนาคุณภาพชีวิตเด็ก สตรี คนชราและผู้ด้อยโอกาส
28. จัดทำกิจกรรมอื่นใดตามที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัตินี้หรือกฎหมายอื่นกำหนดให้เป็นอำนาจและหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนจังหวัด
29. กิจการอื่นใดที่เป็นผลประโยชน์ของประชาชนในท้องถิ่นตามที่คณะกรรมการการกระจายอำนาจฯ ประกาศกำหนด

ตามพระราชบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัด พ.ศ.2540และแก้ไขเพิ่มเติมถึง (ฉบับที่4) พ.ศ. 2552 มีโครงสร้างการบริหารประกอบด้วยฝ่ายนิติบัญญัติหรือฝ่ายสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัด ประกอบด้วยสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัด จำนวน 42 คน ที่มาจากการเลือกตั้งของประชาชนมีวาระดำรงตำแหน่งคราวละ 4 ปี นับแต่วันเลือกตั้งจำนวนสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดถือตามเกณฑ์จำนวนราษฎรแต่ละจังหวัด ตามพระราชบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัด พ.ศ. 2540 มาตรา 10และฝ่ายบริหารขององค์การบริหารส่วนจังหวัด คือ นายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดที่มาจากการเลือกตั้งโดยตรงของประชาชนทั้งจังหวัด มีวาระดำรงตำแหน่งคราวละ 4 ปี นับแต่วันเลือกตั้ง โดยนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดแต่งตั้งรองนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดซึ่งมิใช่สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดเป็นผู้ช่วยเหลือในการบริหารราชการขององค์การบริหารส่วนจังหวัด ตามที่นายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดมอบหมาย จำนวน 3 คน ตามเกณฑ์กฎหมายกำหนด และแต่งตั้งที่ปรึกษาและเลขานุการรวมกันได้ไม่เกิน 5 คน โดยมีข้าราชการองค์การบริหารส่วนจังหวัดเป็นผู้นำนโยบายไปปฏิบัติ นายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดเป็นผู้ควบคุมและรับผิดชอบในการบริหารราชการขององค์การบริหารส่วนจังหวัด โดยมีปลัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดเป็นผู้บังคับบัญชาข้าราชการและลูกจ้างองค์การบริหารส่วนจังหวัดรองจากนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัด และรับผิดชอบควบคุมดูแลราชการประจำขององค์การบริหารส่วนจังหวัดให้เป็นไปตามนโยบายและอำนาจหน้าที่อื่นตามที่นายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดมอบหมาย

องค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น ดูแลเขตพื้นที่จังหวัดขอนแก่นทั้งหมด เป็นจังหวัดที่มีขนาดใหญ่ แบ่งการปกครองออกเป็น 26 อำเภอ 198 ตำบล 2,139 หมู่บ้าน 389 ชุมชน ประชากรเดือนตุลาคม พ.ศ.2563 ประมาณ 1,802,872 คน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นประกอบด้วยองค์การบริหารส่วนจังหวัด 1 แห่ง เทศบาลนคร 1 แห่ง เทศบาลเมือง 6 แห่ง เทศบาลตำบล 7 แห่งองค์การบริหารส่วนตำบล 140 แห่ง สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดจำนวน 42 คน โครงสร้างองค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น ตามพระราชบัญญัติ

องค์การบริหารส่วนจังหวัด พ.ศ.2540 และแก้ไขเพิ่มเติมถึง (ฉบับที่ 4) พ.ศ.2552 และพระราชกฤษฎีกา ระเบียบข้าราชการองค์การบริหารส่วนจังหวัด พ.ศ. 2541 และหนังสือสำนักงาน ก.จ.ที่ มท 0809.2/ว 124 ลงวันที่ 29 กันยายน 2563 เรื่อง ประกาศ ก.จ. เรื่อง มาตรฐานทั่วไปเกี่ยวกับโครงสร้างการแบ่งส่วนราชการ วิธีการบริหารและการปฏิบัติงานของข้าราชการองค์การบริหารส่วนจังหวัดและกิจการอันเกี่ยวกับการบริหารงาน บุคคลในองค์การบริหารส่วนจังหวัด (ฉบับที่ 6) พ.ศ.2563 ปัจจุบันมีการจัดตั้งส่วนราชการภายในองค์การบริหาร ส่วนจังหวัดขอนแก่น ออกเป็น 11 ส่วนราชการ 1 หน่วยงาน ได้แก่ สำนักปลัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด สำนักงานเลขานุการสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัด สำนักยุทธศาสตร์และงบประมาณ กองสาธารณสุขและ สิ่งแวดล้อม กองคลัง สำนักช่าง สำนักการศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม กองการเจ้าหน้าที่ กองกิจการขนส่ง กอง พัสดุและทรัพย์สิน กองสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อมและหน่วยตรวจสอบภายในโรงเรียนถ่ายโอนมาสังกัดองค์การ บริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น จำนวน 20 โรงเรียน ได้แก่ โรงเรียนเมืองพลพิทยาคม อำเภอพล โรงเรียนบ้านคู ขาด (สถิตยอุปถัมภ์) อำเภอพล โรงเรียนบ้านหนองเสือ อำเภอหนองสองห้อง โรงเรียนแท่นศิลาทิพย์ศึกษา อำเภอชนบท โรงเรียนศรีเสมาวิทยาเสริม อำเภอบ้านฝาง โรงเรียนพิศาลปัญญวิทยา อำเภอเมืองขอนแก่น โรงเรียน ชำสูงพิทยาคม อำเภอชำสูง โรงเรียนพระธาตุขามแก่นพิทยาลัย อำเภอน้ำพอง โรงเรียน หนองโน ประชาสรรค์ อำเภอกะนวน โรงเรียนพุดพิทยาคม อำเภออุบลรัตน์ โรงเรียนโคกสูงประชาสรรค์ อำเภอน้ำพอง โรงเรียน โนนหันวิทยายน อำเภอชุมแพ โรงเรียนสีชมพูศึกษา อำเภอสีชมพู โรงเรียนมัธยมหนองเขียด อำเภอชุม แพ โรงเรียนโนนโพธิ์ศรีวิทยาคม อำเภอชำสูง โรงเรียนพระยีนวิทยาการ อำเภอพระยีน โรงเรียนชัยสมบูรณพิทยา ลัย อำเภอโคกโพธิ์ไชย โรงเรียนเปรมติณสูลานนท์ อำเภอน้ำพอง โรงเรียนนาจ้ววิทยาสรรค์ อำเภอเขาสวนกวาง และโรงเรียนบ้านบะเค อำเภอแวงใหญ่

2.5 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการศึกษาวิจัยเรื่องการติดตามและประเมินผลโครงการการใช้จ่ายเงินอุดหนุนขององค์การบริหาร ส่วนจังหวัดขอนแก่น กรณีให้การสนับสนุนส่วนราชการอื่นประจำปีงบประมาณ พ.ศ.2565 ขององค์การบริหาร ส่วนจังหวัดขอนแก่นผู้วิจัยได้ศึกษาค้นคว้าเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

อนุก บุญกาวิน (2546) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง องค์การบริหารส่วนจังหวัดในความคิดเห็นของสมาชิกสภา องค์การบริหารส่วนตำบล : ศึกษาเฉพาะกรณี อบต. ในพื้นที่จังหวัดเพชรบูรณ์ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา ความคิดเห็นของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลที่มีต่อองค์การบริหารส่วนจังหวัดในพื้นที่จังหวัด เพชรบูรณ์

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ คือ สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลทั้ง 117 แห่ง ใน 11 อำเภอ รวมทั้งสิ้น 355 คน เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล ได้แก่ แบบสอบถาม สถิติที่ใช้ใน การวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าร้อยละ(Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) t-test, f-test, One Way Anova และ Pearson Product Moment Correlation โดยมีค่านัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ผลการวิจัยพบว่า

กลุ่มตัวอย่างมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับองค์การบริหารส่วนจังหวัดอยู่ในระดับมากมีความคิดเห็น ต่อองค์การบริหารส่วนจังหวัดในด้านการเมืองและการบริหารงานทั่วไปอยู่ระดับน้อย ปัจจัยที่มีผลต่อความ คิดเห็น ได้แก่ ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้ และความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับองค์การบริหารส่วนจังหวัดมีผลต่อ ความคิดเห็น ส่วนเพศและอายุไม่มีผลต่อความคิดเห็น

วันพิน ยศบันเทิง (2550) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง แนวทางการพัฒนาการมีส่วนร่วมของชุมชนในการพัฒนาหมู่บ้านจัดการสุขภาพ หมู่ 3 ตำบลแม่ระมาด ตำบลแม่ระมาด อำเภอแม่ระมาด จังหวัดตาก โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อการศึกษาสภาพปัญหาการมีส่วนร่วมและแนวทางการพัฒนาการมีส่วนร่วมของชุมชนในการพัฒนาหมู่บ้านจัดการสุขภาพ หมู่ 3 ตำบลแม่ระมาด อำเภอแม่ระมาด จังหวัดตาก ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิจัยโดยแบ่งตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยได้เป็น 2 ขั้นตอน ได้แก่

ขั้นตอนที่ 1 ศึกษาสภาพและปัญหาการมีส่วนร่วมของชุมชนในการพัฒนาหมู่บ้านจัดการสุขภาพ หมู่ 3 ตำบลแม่ระมาด อำเภอแม่ระมาด จังหวัดตาก แบ่งออกเป็น 2 วิธี คือ

วิธีที่ 1 การใช้แบบสอบถาม ผู้ให้ข้อมูลในขั้นตอนนี้ ได้แก่ตัวแทนครัวเรือนหมู่ 3 ตำบลแม่ระมาด อำเภอแม่ระมาด จังหวัดตาก จำนวน 107 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า สถิติที่ใช้คือ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน

วิธีที่ 2 การสนทนากลุ่ม ผู้ให้ข้อมูลคือคณะกรรมการพัฒนาหมู่บ้านและแกนนำชุมชนจำนวน 20 คน เทคนิคที่ใช้ในการศึกษาวิจัยคือ การสนทนากลุ่มกลุ่มย่อยเพื่อทำการรับรองผลที่ได้จากการสอบถาม

ขั้นตอนที่ 2 ศึกษาแนวทางการพัฒนาการมีส่วนร่วมของชุมชนในการพัฒนาหมู่บ้านจัดการสุขภาพ หมู่ 3 ตำบลแม่ระมาด อำเภอแม่ระมาด จังหวัดตาก ผู้ให้ข้อมูลในขั้นตอนนี้ คณะกรรมการพัฒนาหมู่บ้านอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านและตัวแทนแกนนำกลุ่มต่างๆ จำนวน 37 คน เทคนิคที่ใช้ในการศึกษาวิจัยคือ การวิเคราะห์หลังการปฏิบัติ AFTER ACTION REVIEW (AAR) วิเคราะห์ข้อมูลโดยการพรรณนาวิเคราะห์

ผลการวิจัยพบว่า

การมีส่วนร่วมของชุมชนในการพัฒนาหมู่บ้านจัดการสุขภาพ หมู่ 3 ตำบลแม่ระมาด อำเภอแม่ระมาด จังหวัดตาก ในภาพรวมอยู่ในระดับการดำเนินงาน น้อย แต่เมื่อพิจารณารายมิติพบว่า มิติที่อยู่ในระดับการดำเนินงานน้อย คือ การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจในเรื่องที่จะทำและวิธีการทำ (มิติการวางแผน) เนื่องจากที่ผ่านมาเจ้าหน้าที่ของรัฐจะเป็นผู้คิดให้ ชุมชนจะเป็นผู้ปฏิบัติตามคำสั่ง สำหรับการมีส่วนร่วมในการรับประโยชน์ตามความจำเป็นขั้นพื้นฐาน

นางลักษณ์ จันดาเสน (2550) แนวทางการบริหารการจัดเก็บภาษีขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอวังชิ้น จังหวัดแพร่ ประจำปีงบประมาณ 2550 วัตถุประสงค์ของการศึกษาค้นคว้า เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาการบริหาร ปัญหาและข้อเสนอแนะของการจัดเก็บภาษีขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอวังชิ้น ประจำปีงบประมาณ 2550

ประชากรศึกษา แบ่งเป็น 2 กลุ่ม ได้แก่ พนักงานส่วนตำบล เจ้าหน้าที่ จำนวน 7 ตำบล 105 คน ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง อายุระหว่าง 30-35 ปี สมรสแล้ว การศึกษาระดับปริญญาตรีมีประสบการณ์ทำงานน้อยกว่า 5 ปี มีรายได้ระหว่าง 6,001-10,000 บาทต่อเดือน และประชาชนจำนวน 7 ตำบล 105 คน ส่วนใหญ่เป็นเพศชาย อายุระหว่าง 46-50 ปี สมรสแล้ว อาชีพเกษตรกร ระดับการศึกษาระดับประถมศึกษา มีรายได้ต่ำกว่า 5,000 บาทต่อเดือน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือแบบสอบถาม สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย (Mean หรือ X) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation หรือ S.D.)

ผลการศึกษาพบว่า

ในส่วน of พนักงานเจ้าหน้าที่ คือ ความถูกต้อง ความครบถ้วน การอำนวยความสะดวกแก่ผู้ชำระภาษี และความเป็นธรรมในการจัดเก็บภาษี ซึ่งจะมีผลต่อความพึงพอใจของประชาชนผู้มาขอรับบริการจากองค์การบริหารส่วนตำบล นอกจากนี้ยังพบว่าพนักงานเจ้าหน้าที่มีความคิดเห็นไม่แตกต่างกันและไม่มีปัญหาในการ

ดำเนินงาน อีกทั้งยังให้ข้อเสนอแนะว่าควรสรรหาเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานเพิ่ม สนับสนุนการพัฒนาทักษะความสามารถของพนักงานเจ้าหน้าที่ให้มากขึ้น และจัดหาเครื่องมืออุปกรณ์สำหรับการปฏิบัติงานให้เพียงพออีกด้วย

นันทยา สุขา (2550) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง แนวทางการพัฒนาการประสานงานของคณะกรรมการประสานงานสาธารณสุขระดับอำเภอ จังหวัดขอนแก่น โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาการประสานงานของคณะกรรมการประสานงานสาธารณสุขระดับ อำเภอจังหวัดขอนแก่น

ประชากรที่ใช้ในการศึกษา คือ คณะกรรมการประสานงานสาธารณสุขระดับอำเภอจังหวัดขอนแก่น ทุกอำเภอ ในจังหวัดขอนแก่น โดยผู้ศึกษาได้เก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถาม จากกลุ่มตัวอย่าง 136 คน ตรวจสอบความตรงโดยผู้เชี่ยวชาญ และตรวจสอบความเที่ยงได้ค่าสัมประสิทธิ์อัลฟ่าของ ครอนบาช 0.98 ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล ระหว่างวันที่ 10 เมษายน 2550 ถึงวันที่ 10 พฤษภาคม 2550 นำข้อมูลมาวิเคราะห์ด้วยโปรแกรม SPSS for Windows แจกแจงข้อมูลด้วยค่า สถิติ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน

ผลการศึกษาพบว่า

กลุ่มตัวอย่างระดับการศึกษาส่วนมากสำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรีหรือเทียบเท่าร้อยละ 62.50 ระยะเวลาในการปฏิบัติงาน 21-30 ปี ร้อยละ 43.40 และประสบการณ์ในการปฏิบัติงานในฐานะคณะกรรมการประสานงานสาธารณสุขระดับอำเภอจังหวัดขอนแก่น 1-10 ปีร้อยละ 58.10 การประสานงานแบบเป็นทางการของคณะกรรมการประสานงานสาธารณสุขระดับอำเภอจังหวัดขอนแก่น อยู่ในระดับมาก ($x=3.85$, $SD=0.58$) ส่วนการประสานงานแบบไม่เป็นทางการของคณะกรรมการประสานงานสาธารณสุขระดับอำเภอจังหวัดขอนแก่น อยู่ในระดับมากเช่นกัน ($x = 3.70$, $SD = 0.59$) คุณลักษณะส่วนบุคคล ได้แก่ ระดับการศึกษา ระยะเวลา การปฏิบัติงานและประสบการณ์ในการปฏิบัติงานของคณะกรรมการประสานงานสาธารณสุขระดับอำเภอ จังหวัดขอนแก่น ไม่มีความสัมพันธ์ทางบวกกับการประสานงานของคณะกรรมการประสานงานสาธารณสุขระดับอำเภอจังหวัดขอนแก่น อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ($r = 0.060$ $p\text{-value} = 0.485$, $r = -0.099$ $p\text{-value} 0.252$, $r = 0.054$ $p\text{-value} 0.535$) ส่วนการประสานงานแบบเป็นทางการและไม่เป็นทางการมีความสัมพันธ์ทางบวกกับแนวทางการพัฒนาการประสานงานของคณะกรรมการประสานงานสาธารณสุขระดับอำเภอจังหวัดขอนแก่น

บทที่ 3

ระเบียบวิธีการติดตามและประเมินผล

การติดตามและประเมินผลโครงการการใช้จ่ายเงินอุดหนุนองค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น กรณีให้การสนับสนุนส่วนราชการอื่น ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2565 ในครั้งนี้ได้กำหนดหัวข้อและระเบียบการติดตามและประเมินผล ดังต่อไปนี้

- 3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
- 3.2 ขั้นตอนการติดตามและประเมินผล
- 3.3 การเลือกพื้นที่ดำเนินการ
- 3.4 เครื่องมือที่ใช้ในการติดตามประเมินผล
- 3.5 การเก็บรวบรวมข้อมูล
- 3.6 ระยะเวลาในการเก็บรวบรวมข้อมูล
- 3.7 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล
- 3.8 การนำเสนอ

3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. **ประชากร (Population)** คือ ประชากรทั่วไปในพื้นที่ที่มาใช้บริการหรือเป็นผู้ได้รับประโยชน์ของการดำเนินงานตามโครงการการใช้จ่ายเงินอุดหนุนขององค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น กำหนดโครงการ รวมทั้ง 42 โครงการ ได้รับคิ่ณจำนวน 29 ชุด โดยการสุ่มแบบไม่จำเพาะเจาะจงไม่เลือกเพศหรือวัย

2. **กลุ่มตัวอย่าง (Sampling)** คือ ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการดำเนินโครงการการใช้จ่ายเงินอุดหนุนที่ได้รับจากองค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น โดยใช้การสุ่มแบบจำเพาะเจาะจงเฉพาะเจ้าหน้าที่ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องหรือรับผิดชอบโครงการ

3.2 ขั้นตอนการติดตามและประเมินผล

1. แต่งตั้งคณะกรรมการติดตามและประเมินผลแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น
2. แต่งตั้งคณะอนุกรรมการหรือคณะทำงานเพื่อช่วยติดตามประเมินผลตามที่เห็นสมควร
3. รวบรวมโครงการที่ขอรับเงินอุดหนุนขององค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2565
4. จัดทำแบบสอบถามเพื่อติดตามและประเมินผลโครงการ/แผนงาน
5. ลงพื้นที่แจกแบบสอบถามให้หน่วยงานที่ขอรับเงินอุดหนุนจากองค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น
6. คณะทำงานและผู้ช่วยเก็บแบบสอบถามคืนให้ฝ่ายตรวจติดตามและประเมินผลสำนักยุทธศาสตร์และงบประมาณเพื่อรวบรวมไว้ทำการสรุปผลการดำเนินงานโครงการ/กิจกรรม
7. คณะทำงานคัดแยกแบบสอบถามที่ได้รับคืนและทำการลงรหัสข้อมูลประเมินผลโดยใช้โปรแกรมประมวลผลทางคอมพิวเตอร์
8. เสนอรายงานผลการติดตามและประเมินผลให้คณะกรรมการติดตามและประเมินผลแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่นและผู้บริหารองค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่นได้ทราบ

3.3 การเลือกพื้นที่ดำเนินการ

หน่วยงานในจังหวัดขอนแก่นที่ขอรับเงินอุดหนุนจากองค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น ประจำปีงบประมาณ พ.ศ.2565

3.4 เครื่องมือที่ใช้ในการติดตามประเมินผล

เครื่องมือเป็นแบบสอบถามแบบปลายปิดและปลายเปิด เพื่อเปิดโอกาสให้หน่วยงานที่ขอรับเงินอุดหนุนจากองค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่นสามารถแสดงความคิดเห็นต่างๆ ได้

3.5 การเก็บรวบรวมข้อมูล

เจ้าหน้าที่ออกเก็บข้อมูลภาคสนามโดยการแจกแบบสอบถามและสัมภาษณ์ตามแบบสอบถามที่กำหนดไว้ให้กับผู้มีส่วนเกี่ยวข้องหรือรับผิดชอบโครงการการจ่ายเงินอุดหนุนองค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น กรณีสนับสนุนส่วนราชการอื่น ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2565 แบบสอบถามมีโครงสร้างปลายปิดและปลายเปิด จากนั้นเก็บรวบรวมแบบสอบถามกลับคืนหลังเสร็จสิ้นโครงการ ในส่วนของคำถามปลายเปิดจะได้ดำเนินการเก็บข้อมูล ข้อคิดเห็นต่างๆ ของผู้เข้าร่วมโครงการโดยละเอียด

3.6 ระยะเวลาในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เก็บรวบรวมข้อมูลตั้งแต่เดือนกุมภาพันธ์ – เดือนกันยายน พ.ศ.2565

3.7 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ทำการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามโดยใช้โปรแกรมวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติ SPSS For Windows ใช้สถิติแบบแจกแจงความถี่และร้อยละ ส่วนข้อมูลประเด็นคำถามจากแบบสอบถามใช้ในการวิเคราะห์โดยการหาค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานในส่วนคำถามแบบปลายปิดจะจัดเก็บรวบรวมข้อมูลในเชิงลึก การแปลความหมายของข้อมูลพิจารณาจากค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) การวัดเป็นช่วงสเกลของลิเคิร์ต (Likert five rating scale) โดยมีเกณฑ์การให้คะแนน ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด 2545)

- 5 หมายถึง ในความพึงพอใจในระดับ มากที่สุด
- 4 หมายถึง ในความพึงพอใจในระดับ มาก
- 3 หมายถึง ในความพึงพอใจในระดับ ปานกลาง
- 2 หมายถึง ในความพึงพอใจในระดับ น้อย
- 1 หมายถึง ในความพึงพอใจในระดับ น้อยที่สุด

เพื่อแปลผลซึ่งได้จากการแบ่งช่วงคะแนนเฉลี่ย ดังนี้ (จากศิริวรรณ เสรีรัตน์ ;2541: ก : 169)

$$\text{ขนาดชั้น} = \frac{\text{คะแนนสูงสุด} - \text{คะแนนต่ำสุด}}{\text{จำนวนชั้น}}$$

$$\text{ขนาดชั้น} = \frac{5 - 1}{5} = 0.80$$

<u>ระดับคะแนน</u>		<u>แปลผล</u>
4.21 – 5.00	ระดับความพึงพอใจ	มากที่สุด
3.41 – 4.20	ระดับความพึงพอใจ	มาก
2.61 – 3.40	ระดับความพึงพอใจ	ปานกลาง
1.81 – 2.60	ระดับความพึงพอใจ	น้อย
1.00 – 1.80	ระดับความพึงพอใจ	น้อยที่สุด

3.8 การนำเสนอ

จัดทำรายงานผลการติดตามและประเมินผลในรูปแบบของแผนที่ร้อยละในเชิงพรรณนาใน บทที่ 4 ในรูปแบบของตารางแจกแจงความถี่และแสดงรายละเอียดในประเด็นคำตอบต่างๆได้จากแบบสอบถามของประชากร ค่าสถิติที่ใช้จะเป็น ค่าเฉลี่ย ค่าร้อยละ และสรุปผลการติดตามในภาพรวม แสดงอยู่ในบทที่ 5 แล้วรวบรวมเป็นรูปเล่มรายงานผู้บริหาร พร้อมทั้งลงใน Website ขององค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น เพื่อเผยแพร่ให้ประชาชนและผู้สนใจทราบต่อไป

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การติดตามและประเมินผลโครงการการใช้จ่ายเงินอุดหนุนองค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น กรณีให้การสนับสนุนส่วนราชการอื่น ประจำปีงบประมาณ พ.ศ.2565 ที่ได้ดำเนินการแล้วเสร็จโดยได้รวบรวมข้อมูลแบบสอบถามและแนวทางการสัมภาษณ์เก็บรวบรวมข้อมูล วิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์และนำเสนอรายงานการติดตามและประเมินผลด้วยวิธีการบรรยายประกอบตารางตามประชากรตัวอย่าง และนำเสนอผลการประเมินโครงการในด้านข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ระดับความคิดเห็นของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องเกี่ยวกับโครงการ/กิจกรรม ระดับความพึงพอใจของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องเกี่ยวกับโครงการ/กิจกรรม มีดังนี้

กลุ่มผู้มีส่วนเกี่ยวข้องเกี่ยวกับโครงการที่ขอรับเงินอุดหนุน (เจ้าหน้าที่ผู้ดูแลรับผิดชอบโครงการเป็นผู้ให้ข้อมูล) ข้อมูลมีทั้ง 15 ข้อ สามารถตอบคำถามตามความเป็นจริงและแสดงความคิดเห็นได้ตามอิสระ ดังนี้

1. ผู้ตอบคำถามเป็นผู้มีส่วนเกี่ยวข้องเกี่ยวกับโครงการนี้ในฐานะ	จำนวน (คน)	ร้อยละ (%)
เจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบการปฏิบัติงานของโครงการ	29	100
บุคลากรในหน่วยงาน	0	0
ผู้บริหารหน่วยงาน	0	0
อื่นๆ	0	0
รวม	29	100
2. ประเภทของหน่วยงานของท่านที่รับเงินอุดหนุน	จำนวน (คน)	ร้อยละ (%)
หน่วยงานราชการ	25	86.20
รัฐวิสาหกิจ	2	6.90
องค์กรมหาชน	0	0
เอกชน	0	0
อื่นๆ	2	6.90
รวม	29	100
3. หน่วยงานของท่านได้จัดทำแผนยุทธศาสตร์การพัฒนามาตามแนวยุทธศาสตร์ของจังหวัดขอนแก่นไว้	จำนวน (คน)	ร้อยละ (%)
ได้จัดทำ	29	100
ไม่ได้จัดทำ	0	0
รวม	29	100
4. โครงการนี้มีในแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาของหน่วยงานท่านหรือไม่	จำนวน (คน)	ร้อยละ (%)
มีในแผนยุทธศาสตร์	29	100
ไม่มีในแผนยุทธศาสตร์	0	0
รวม	29	100

5. โครงการนี้สอดคล้องกับยุทธศาสตร์การพัฒนาของจังหวัดขอนแก่นหรือไม่	จำนวน (คน)	ร้อยละ (%)
สอดคล้องกับยุทธศาสตร์	29	100
ไม่สอดคล้องกับยุทธศาสตร์	0	0
รวม	29	100
6. หน่วยงานท่านขอรับการสนับสนุนเงินงบประมาณดำเนินการตามโครงการนี้จากองค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่นแล้ว ได้ขอรับการสนับสนุนเงินงบประมาณจากหน่วยงานอื่นมาสมทบด้วยหรือไม่	จำนวน (คน)	ร้อยละ (%)
ขอ	9	31.04
ไม่ขอ	20	68.96
รวม	29	100
7. การดำเนินงานตามโครงการนี้ ท่านได้ดำเนินการจัดหาพัสดุตามระเบียบฯ หรือไม่	จำนวน (คน)	ร้อยละ (%)
ได้ดำเนินการจัดหาพัสดุตามระเบียบฯ	29	100
ไม่ได้ดำเนินการจัดหาพัสดุตามระเบียบฯ	0	0
รวม	29	100
8. การดำเนินงานตามโครงการนี้ ท่านได้จัดทำบัญชีรายรับ-รายจ่ายแยกรายละเอียดต่างๆ ไว้อย่างชัดเจนครบถ้วนเพื่อการตรวจสอบหลักฐานต่าง ๆ ไว้หรือไม่	จำนวน (คน)	ร้อยละ (%)
ได้จัดทำบัญชีรายรับ-รายจ่าย	29	100
ไม่ได้จัดทำบัญชีรายรับ-รายจ่าย	0	0
รวม	29	100
9. ผลการดำเนินโครงการนี้เสร็จสมบูรณ์ครบถ้วนตามวัตถุประสงค์ของโครงการหรือไม่	จำนวน (คน)	ร้อยละ (%)
เสร็จสมบูรณ์ตามวัตถุประสงค์โครงการฯ	29	100
ไม่เสร็จสมบูรณ์ตามวัตถุประสงค์โครงการฯ	0	0
รวม	29	100
10. จำนวนงบประมาณที่ได้รับจาก อบจ.ขอนแก่น ที่ใช้ในการดำเนินโครงการนี้ เพื่อให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ของโครงการเพียงพอ กับค่าใช้จ่ายที่ประเมินไว้ตามโครงการที่เสนอของงบประมาณนี้หรือไม่	จำนวน (คน)	ร้อยละ (%)
เพียงพอ ใช้งบประมาณ	29	100
ไม่เพียงพอและขาดงบประมาณอีก	0	0
งบประมาณเหลือจ่าย	0	0
รวม	29	100

11. งบประมาณที่ได้รับการสนับสนุนจัดสรร จาก อบจ.ขอนแก่น ไม่เพียงพอกับค่าใช้จ่ายในโครงการนี้ตามที่ประเมินค่าใช้จ่ายไว้ หน่วยงานของท่าน ขอรับการสนับสนุนงบประมาณจากหน่วยงาน อื่นๆอีกหรือไม่	จำนวน (คน)	ร้อยละ (%)
ไม่ขอ งบประมาณจากหน่วยงานอื่น	20	68.96
ขอ งบประมาณจากหน่วยงานอื่น	9	31.04
รวม	29	100
12. ในกรณีงบประมาณที่ได้รับการอุดหนุนจาก อบจ.ขอนแก่น ของโครงการนี้ เหลือจ่าย หน่วยงานท่านได้ทำการส่งคืนจำนวน งบประมาณที่เหลือจ่ายให้กับ อบจ.ขอนแก่น หรือไม่	จำนวน (คน)	ร้อยละ (%)
ส่งคืน	3	10.35
ไม่ได้ส่งคืน เพราะงบประมาณไม่เหลือจ่าย	26	89.65
รวม	29	100
13. เมื่อดำเนินงานตามโครงการนี้แล้วเสร็จหน่วยงานของท่าน ได้จัดส่งรายงานผลการดำเนินงานให้ อบจ. ขอนแก่น	จำนวน (คน)	ร้อยละ (%)
ได้ รายงานผลส่ง อบจ.ขอนแก่น	29	100
ไม่ได้ รายงานผลส่ง อบจ.ขอนแก่น	0	0
รวม	29	100
14. ท่านคิดว่าโครงการนี้บรรลุผลสำเร็จตามวัตถุประสงค์ของโครงการ นี้หรือไม่	จำนวน (คน)	ร้อยละ (%)
บรรลุ ตามวัตถุประสงค์	29	100
ไม่บรรลุ ตามวัตถุประสงค์	0	0
รวม	29	100
15. เพราะเหตุใด หน่วยงานของท่านจึงขอรับการสนับสนุนงบประมาณ จาก อบจ.ขอนแก่น	จำนวน (คน)	ร้อยละ (%)
ตอบ	29	100
ไม่ตอบ	0	0
รวม	29	100

จากตาราง ผลการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่า กลุ่มผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับโครงการที่ขอรับเงินอุดหนุน (เจ้าหน้าที่ผู้ดูแลรับผิดชอบโครงการเป็นผู้ให้ข้อมูล) การใช้จ่ายเงินอุดหนุนขององค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น กรณีให้การสนับสนุนส่วนราชการอื่นประจำปีงบประมาณ พ.ศ.2565 ที่ได้ดำเนินการแล้วเสร็จ ดังนี้

1. ผู้ที่ตอบแบบสอบถามมีส่วนเกี่ยวข้องนี้ในฐานะ เป็นเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบการปฏิบัติงานของโครงการ มากที่สุด จำนวน 29 หน่วยงาน คิดเป็นร้อยละ 100.00

2. ประเภทของหน่วยงานที่รับเงินอุดหนุน ส่วนใหญ่เป็นหน่วยงานราชการในจังหวัดขอนแก่น มากที่สุด จำนวน 25 หน่วยงาน คิดเป็นร้อยละ 86.20 รองลงมาคือรัฐวิสาหกิจและอื่นๆ มีจำนวนเท่ากัน จำนวน 2 หน่วยงาน คิดเป็นร้อยละ 6.90

3. หน่วยงานได้มีการจัดทำแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาตามแนวยุทธศาสตร์ของจังหวัดขอนแก่น ปรากฏว่าได้จัดทำแผนยุทธศาสตร์ มากที่สุด จำนวน 29 หน่วยงาน คิดเป็นร้อยละ 100.00

4. โครงการมีในแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาของหน่วยงาน มีในแผนยุทธศาสตร์มากที่สุด จำนวน 29 หน่วยงาน คิดเป็นร้อยละ 100.00

5. โครงการนี้สอดคล้องกับยุทธศาสตร์การพัฒนาของจังหวัดขอนแก่น มากที่สุด จำนวน 29 หน่วยงาน คิดเป็นร้อยละ 100.00

6. หน่วยงานที่ขอรับการสนับสนุนงบประมาณดำเนินการตามโครงการจากองค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่นแล้ว ได้รับการสนับสนุนเงินงบประมาณจากหน่วยงานอื่นๆมาสมทบ ส่วนใหญ่ไม่ขอรับการสนับสนุน จำนวน 20 หน่วยงาน คิดเป็นร้อยละ 68.96 และหน่วยงานที่ขอรับเงินสนับสนุน จำนวน 9 หน่วยงาน คิดเป็นร้อยละ 31.04

7. การดำเนินงานตามโครงการทุกหน่วยงานได้ดำเนินการจัดหาพัสดุตามระเบียบกระทรวงการคลังว่าด้วยการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ.2560 มีจำนวน 29 หน่วยงาน คิดเป็นร้อยละ 100.00

8. การดำเนินงานตามโครงการได้จัดทำบัญชีรายรับ – รายจ่าย แยกรายละเอียดต่างๆไว้อย่างชัดเจนครบถ้วนเพื่อการตรวจสอบหลักฐานต่างๆไว้ หน่วยงานทุกหน่วยงานที่ได้จัดทำมีจำนวน 29 หน่วยงาน คิดเป็นร้อยละ 100.00

9. ผลการดำเนินโครงการเสร็จสมบูรณ์ครบถ้วนตามวัตถุประสงค์ของโครงการ มีจำนวน 29 หน่วยงาน คิดเป็นร้อยละ 100.00

10. จำนวนงบประมาณที่ได้รับจากองค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่นที่ใช้ในการดำเนินโครงการ เพื่อให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ของโครงการเพียงพอกับค่าใช้จ่ายที่ประเมินไว้ตามโครงการที่เสนอของงบประมาณ มีจำนวน 29 หน่วยงาน คิดเป็นร้อยละ 100.00

11. ในกรณีงบประมาณได้รับการสนับสนุนจัดสรรจากองค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่นไม่เพียงพอกับค่าใช้จ่ายในโครงการตามที่ประเมินค่าใช้จ่ายไว้ หน่วยงานที่ไม่ขอรับการสนับสนุนงบประมาณ จากหน่วยงานอื่นๆ มีจำนวน 20 หน่วยงาน คิดเป็นร้อยละ 68.96 หน่วยงานที่ขอรับการสนับสนุนงบประมาณจากหน่วยงานอื่นๆ มีจำนวน 9 หน่วยงาน คิดเป็นร้อยละ 31.04

12. งบประมาณได้รับการอุดหนุนจากองค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น โครงการมีเงินเหลือจ่ายหน่วยงานได้ทำการส่งคืนจำนวนงบประมาณที่เหลือจ่ายให้กับองค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น หน่วยงานคืนเงินเหลือจ่ายส่งคืนองค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น มีจำนวน 3 หน่วยงาน คิดเป็นร้อยละ 10.35 หน่วยงานที่ไม่มีเงินเหลือจ่ายจำนวน 26 หน่วยงาน คิดเป็นร้อยละ 89.65

13. เมื่อดำเนินงานตามโครงการนี้แล้วเสร็จหน่วยงานได้จัดส่งรายงานผลการดำเนินงานให้องค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น มีหน่วยงานที่รายงานผลการดำเนินงาน จำนวน 29 หน่วยงาน คิดเป็นร้อยละ 100.00

14. โครงการบรรลุผลสำเร็จตามวัตถุประสงค์ของโครงการ มีจำนวน 29 หน่วยงาน คิดเป็นร้อยละ 100.00

15. เพราะเหตุใดหน่วยงานจึงขอรับการสนับสนุนงบประมาณจากองค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น ส่วนมากที่ขอรับการสนับสนุน ตอบมีจำนวน 29 หน่วยงาน คิดเป็นร้อยละ 100.00

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล ข้อเสนอแนะ

การติดตามและประเมินผลโครงการการใช้จ่ายเงินอุดหนุนองค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น กรณีให้การสนับสนุนส่วนราชการอื่น ประจำปีงบประมาณ พ.ศ.2565 ดำเนินการแล้วเสร็จ การติดตามและประเมินผลใช้วิธีแจกแบบสอบถามแบบมีโครงสร้างชนิดปลายปิดและแบบปลายเปิด เพื่อให้หน่วยงานที่ขอรับเงินอุดหนุนแสดงความคิดเห็นได้อย่างอิสระ องค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่นได้สรุปการติดตามและประเมินผลตามหัวข้อต่อไปนี้

- 5.1 วัตถุประสงค์การติดตามและประเมินผล
- 5.2 แนวทางและวิธีการประเมิน
- 5.3 สรุปผลการติดตามและประเมินผล
- 5.4 อภิปรายผล
- 5.5 ข้อเสนอแนะ

5.1 วัตถุประสงค์การติดตามและประเมินผล

- 5.1.1 เพื่อติดตามและประเมินผลแผนงานโครงการว่ามีการนำแผนงานโครงการไปปฏิบัติจริงหรือไม่
- 5.1.2 เพื่อติดตามและประเมินผลโครงการว่าคุ้มค่าบรรลุวัตถุประสงค์และเป้าหมายที่ได้กำหนดไว้หรือไม่
- 5.1.3 เพื่อติดตามและประเมินผลต่อความสำเร็จหรือข้อปรับปรุงการดำเนินงานหน่วยงานที่ขอรับการสนับสนุนปีงบประมาณ พ.ศ.2565
- 5.1.4 เพื่อเป็นข้อมูลสารสนเทศสำหรับผู้บริหารตัดสินใจปรับเปลี่ยนหรือยุติการให้การสนับสนุนต่อไปหรือไม่

5.2 แนวทางและวิธีการประเมิน

ศึกษารายละเอียดการประเมินจากคู่มือการใช้โปรแกรมเพื่อสร้างความเข้าใจรายละเอียดในแต่ละขั้นตอน กำหนดวัตถุประสงค์ของการประเมิน โดยพิจารณาข้อมูลที่กำหนดไว้ในโปรแกรมแล้วเลือกใช้วัตถุประสงค์ที่เหมาะสม ทั้งนี้ได้มีการปรับปรุงวัตถุประสงค์เพื่อให้สอดคล้องกับความต้องการบางประการ กำหนดประเด็นการประเมินเพื่อให้ครอบคลุมและสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการติดตามประเมินผลโครงการและพัฒนาเครื่องมือประเมินแบบสอบถาม (ปลายเปิด - ปิด)

5.3 สรุปผลการติดตามและประเมินผล

แสดงข้อมูลความพึงพอใจของหน่วยงานที่ขอรับเงินอุดหนุนจากองค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น จากโครงการการใช้จ่ายเงินอุดหนุน ดังนี้

1. หน่วยงานที่ขอรับเงินอุดหนุน (เจ้าหน้าที่ผู้ดูแลรับผิดชอบโครงการเป็นผู้ให้ข้อมูล) ผู้ที่ตอบแบบสอบถามมีส่วนเกี่ยวข้องนี้ในฐานะเป็นเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบการปฏิบัติงานของโครงการ จำนวน 29 หน่วยงาน คิดเป็นร้อยละ 100.00
2. ประเภทหน่วยงานที่รับเงินอุดหนุน ส่วนใหญ่เป็นหน่วยงานราชการในจังหวัดขอนแก่นมากที่สุด จำนวน 25 หน่วยงาน คิดเป็นร้อยละ 86.20 รองลงมาคือรัฐวิสาหกิจและอื่นๆ มีจำนวนเท่ากัน จำนวน 2 หน่วยงาน คิดเป็นร้อยละ 6.90

3. ทุกหน่วยงานได้จัดทำแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาตามแนวยุทธศาสตร์ของจังหวัดขอนแก่น จำนวน 29 หน่วยงาน คิดเป็นร้อยละ 100.00
4. ทุกโครงการมีในแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาของหน่วยงานมีในแผนยุทธศาสตร์ จำนวน 29 หน่วยงาน คิดเป็นร้อยละ 100.00
5. ทุกโครงการสอดคล้องกับยุทธศาสตร์การพัฒนาของจังหวัดขอนแก่น จำนวน 29 หน่วยงาน คิดเป็นร้อยละ 100.00
6. หน่วยงานที่ขอรับการสนับสนุนงบประมาณดำเนินการตามโครงการ จากองค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น แล้วได้รับการสนับสนุนเงินงบประมาณจากหน่วยงานอื่นๆ มาสมทบ ส่วนใหญ่ไม่ขอรับการสนับสนุน จำนวน 20 หน่วยงาน คิดเป็นร้อยละ 68.96 รองลงมาขอรับเงินสนับสนุน จำนวน 9 หน่วยงาน คิดเป็นร้อยละ 31.04
7. การดำเนินงานตามโครงการทุกหน่วยงานได้ดำเนินการจัดหาพัสดุตามระเบียบกระทรวงการคลังว่าด้วยการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ.2560 มีจำนวน 29 หน่วยงาน คิดเป็นร้อยละ 100.00
8. การดำเนินงานตามโครงการได้จัดทำบัญชีรายรับ-รายจ่าย แยกรายละเอียดต่างๆ ไว้อย่างชัดเจนครบถ้วน เพื่อการตรวจสอบหลักฐานต่างๆ ไว้ทุกหน่วยงานที่ได้จัดทำ จำนวน 29 หน่วยงาน คิดเป็นร้อยละ 100.00
9. ผลการดำเนินโครงการทุกโครงการเสร็จสมบูรณ์ครบถ้วนตามวัตถุประสงค์ของโครงการ จำนวน 29 หน่วยงาน คิดเป็นร้อยละ 100.00
10. จำนวนงบประมาณที่ได้รับจากองค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่นที่ใช้ในการดำเนินโครงการเพื่อให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ของโครงการเพียงพอกับค่าใช้จ่ายที่ประเมินไว้ตามโครงการที่เสนอขอรับงบประมาณ มีจำนวน 29 หน่วยงาน คิดเป็นร้อยละ 100.00
11. ในกรณีงบประมาณได้รับการสนับสนุนจัดสรรจากองค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น ไม่เพียงพอ กับค่าใช้จ่ายในโครงการตามที่ประเมินค่าใช้จ่ายไว้ หน่วยงานที่ไม่ขอรับการสนับสนุนงบประมาณจากหน่วยงานอื่นๆ มีจำนวน 20 หน่วยงาน คิดเป็นร้อยละ 68.96 หน่วยงานที่ขอรับการสนับสนุนงบประมาณจากหน่วยงานอื่นๆ มีจำนวน 9 หน่วยงาน คิดเป็นร้อยละ 31.04
12. งบประมาณได้รับการอุดหนุนจากองค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น โครงการมีเงินเหลือจ่ายหน่วยงาน ได้ทำการส่งคืนจำนวนงบประมาณที่เหลือจ่ายให้กับองค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น หน่วยงานคืนเงินเหลือจ่ายส่งคืนองค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น มีจำนวน 3 หน่วยงาน คิดเป็นร้อยละ 10.35 หน่วยงานที่ไม่มีเงินเหลือจ่ายจำนวน 26 หน่วยงาน คิดเป็นร้อยละ 89.65
13. เมื่อดำเนินงานตามโครงการนี้แล้วเสร็จหน่วยงานได้จัดส่งรายงานผลการดำเนินงานให้องค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น มีหน่วยงานที่รายงานผลการดำเนินงาน จำนวน 29 หน่วยงาน คิดเป็นร้อยละ 100.00
14. โครงการบรรลุผลสำเร็จตามวัตถุประสงค์ของโครงการ มีจำนวน 29 หน่วยงาน คิดเป็นร้อยละ 100.00
15. เพราะเหตุใดหน่วยงานจึงขอรับการสนับสนุนงบประมาณจากองค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น ส่วนมากที่ขอรับการสนับสนุน ตอบมีจำนวน 29 หน่วยงาน คิดเป็นร้อยละ 100.00

5.4 อภิปรายผล

สรุปผล ดังนี้

- โครงการที่ขอรับเงินอุดหนุนจากองค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่นเป็นโครงการที่มีในแผนยุทธศาสตร์ของหน่วยงานที่ขอสนับสนุนสอดคล้องกับยุทธศาสตร์การพัฒนาของจังหวัดขอนแก่น การดำเนินงานตามโครงการได้ดำเนินการจัดหาพัสดุตามระเบียบกระทรวงการคลังว่าด้วยการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. 2560

หน่วยงานที่ขอรับเงินอุดหนุนเมื่อดำเนินโครงการแล้วเสร็จได้ส่งรายงานให้องค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น ทราบทุกโครงการและได้จัดทำเอกสารรายรับรายจ่ายไว้เป็นหลักฐานไว้อย่างถูกต้องทุกโครงการ

- โครงการดำเนินการแล้วเสร็จพบว่ามีคุณค่ากับงบประมาณ และบรรลุตามวัตถุประสงค์ของโครงการและสามารถแก้ปัญหาความต้องการของประชาชนในชุมชนได้มากขึ้น

- ความคิดเห็นของหน่วยขอรับเงินอุดหนุนได้แสดงความคิดเห็นต่อโครงการที่องค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่นเป็นผู้สนับสนุนงบประมาณให้กับหน่วยงานของรัฐ ส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มูลนิธิ สมาคมหรือองค์กรประชาชน เช่น กลุ่มหรือชุมชนที่มีการบริหารภายในมีระเบียบข้อบังคับชัดเจนภายในเขตจังหวัดขอนแก่น เห็นควรสนับสนุนงบประมาณให้มากขึ้นกว่านี้จะได้แก้ปัญหาได้ตรงจุดอย่างสูงสุดของการดำเนินงานประชาชนทุกพื้นที่ได้รับประโยชน์จากทุกๆโครงการทุกๆกิจกรรมที่ได้สนับสนุนงบประมาณ แนะนำให้เจ้าหน้าที่ ที่เกี่ยวข้องประสานงานให้องค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่นจัดสรรงบประมาณลงสู่ตำบลและหมู่บ้านที่มีความเดือดร้อนเร่งด่วนในแต่ละด้านการพัฒนา เจ้าหน้าที่ควรสร้างความเข้าใจ ชี้แจง ให้คำแนะนำ รายละเอียดต่างๆ วัตถุประสงค์ของโครงการให้กับประชาชนได้รับทราบอย่างทั่วถึง ทั้งระดับหมู่บ้าน ตำบล อำเภอและจังหวัด เพื่อความเข้าใจตรงกันในการใช้จ่ายงบประมาณเพื่อการพัฒนาท้องถิ่นชุมชนให้เกิดประโยชน์สูงสุดร่วมกับประชาชนอย่างแท้จริง

- ในการจัดทำโครงการ/แผนงาน ตลอดจนการนำไปปฏิบัติและดำเนินการยังขาดความเข้าใจ องค์ความรู้วิชาการด้านการจัดการ ควรมีการติดตามประเมินผลทางวิชาการเป็นห้วงระยะเพื่อจะได้ทราบข้อปัญหาข้อบกพร่องเพื่อนำไปปรับปรุงแก้ไขให้ดียิ่งขึ้น

- ควรมีการปรับเปลี่ยนแผนงาน/โครงการกิจกรรมให้ทันตรงกับฤดูกาล สภาพภูมิอากาศ พื้นที่ ห้วงระยะเวลาที่เหมาะสมเพื่องบประมาณที่จัดสรรไปจะได้ประโยชน์สูงสุด

- โครงการที่เป็นการอนุรักษ์วัฒนธรรมไทย ควรมีเอกลักษณ์โดดเด่นเฉพาะ ควรเสริมด้านการให้ความรู้ ประวัติความเป็นมาเพื่อให้ลูกหลานคนไทยได้เรียนรู้รักษาขนบธรรมเนียมวัฒนธรรมประเพณีไทยของชาวอีสาน ให้คงอยู่สืบไปและโครงการพัฒนาเด็กเยาวชนควรมีกิจกรรมหลากหลายเพื่อปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรม

- งบประมาณจากส่วนกลางและส่วนภูมิภาคมีจำนวนจำกัดอาจไม่เพียงพอกับความต้องการและขนาดของปัญหาที่เกิดขึ้นทุกวันนี้ความต้องการของประชาชนมีหลากหลายแตกต่างกันไป ดังนั้นงบประมาณในการสนับสนุนให้ส่วนราชการต่าง ๆ นั้น จึงอาจไม่เพียงพอต่อความต้องการของส่วนราชการโครงการที่เป็นกิจกรรมการดำเนินงานที่มีขนาดใหญ่มีงบประมาณไม่เพียงพอที่จะสนับสนุนจากส่วนกลางและส่วนราชการที่ประเมินว่างบประมาณจะไม่เพียงพอเห็นควรแนะนำให้ส่วนราชการต่างๆ วางแผนหางบประมาณเพิ่มเติมมาสมทบกัน เพื่อแก้ไขปัญหาดังกล่าวไว้อีก่อน

- โครงการที่เป็นกิจกรรมงานด้านสุขภาพทุกหน่วยงานทุกภาคส่วนในจังหวัดขอนแก่น เห็นควรต้องร่วมมือกันโดยเฉพาะท้องถิ่นที่ใกล้ชิดกับประชาชนมากที่สุด

- ในการสนับสนุนกิจกรรมต่างๆ เพื่อสนองความต้องการต่อประชาชนได้มากและเป็นประโยชน์ทุกพื้นที่ในจังหวัดขอนแก่น อีกทั้งเป็นองค์กรที่มีศักยภาพในการบริหารจัดการทั้งด้านบุคลากรหน่วยงาน วัสดุ ครุภัณฑ์ ไม่มีงบประมาณของตนเองจึงต้องขอรับการสนับสนุนงบประมาณจากองค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น

ปัญหาอุปสรรค

ในการประสานงานหน่วยงานราชการต่างๆ ที่ได้รับการสนับสนุนงบประมาณจากองค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น สำนักยุทธศาสตร์และงบประมาณ ฝ่ายตรวจติดตามและประเมินผล ได้ออกตรวจติดตาม

และประเมินผล พบว่ามีเจ้าหน้าที่ส่วนราชการต่างๆ ได้ดำเนินการตามโครงการที่ขอรับเงินอุดหนุนในการจัดทำเอกสารสรุปผลการดำเนินงานส่งองค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่นล่าช้าและไม่เข้าใจถึงกระบวนการ ขั้นตอนเอกสารแบบรายงานผลการดำเนินงานตามระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยเงินอุดหนุนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ.2559 และที่แก้ไขเพิ่มเติมถึง ฉบับที่ 2 พ.ศ.2563 ซึ่งเป็นหน้าที่ของทุกหน่วยงาน ทุกส่วนราชการ ในการประสานงานจะต้องประสานงานกับเจ้าหน้าที่ ที่รับผิดชอบโดยตรงจึงจะได้ข้อมูลที่ถูกต้องตรงตามความเป็นจริง ตลอดจนต้องติดตามและประเมินผลอย่างต่อเนื่อง ซึ่งมีข้อสรุปแต่ละหน่วยงานดังนี้

1. เจ้าหน้าที่ดำเนินการขององค์กรหรือหน่วยงานที่ขอรับเงินอุดหนุนมีการโยกย้ายสับเปลี่ยน ทำให้การปฏิบัติงานไม่ต่อเนื่องหรือบางหน่วยงานไม่ให้ความสำคัญและขาดความเอาใจใส่ต่อการจัดทำเอกสารหลักฐานการเบิกจ่ายหรือจัดทำแต่ไม่ครบทุกรายการในการใช้จ่ายงบประมาณที่ได้รับการอุดหนุน เจ้าหน้าที่ที่ตรวจติดตามและประเมินผลได้แนะนำให้ปฏิบัติตามระเบียบของแต่ละส่วนราชการที่เกี่ยวข้องบางส่วนราชการไม่ได้จัดทำจัดเตรียมเอกสารรายละเอียดการใช้จ่ายเงินเพื่อรองรับการตรวจสอบ ส่งผลให้รายงานผลการดำเนินงานให้องค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่นเกิดความล่าช้า

2. เจ้าหน้าที่ดูแลรับผิดชอบโครงการบางหน่วยงานที่ขอรับเงินอุดหนุนดำเนินการจัดกิจกรรมทำโครงการล่าช้าไม่ทันต่อห้วงระยะเวลาที่กำหนด จึงขอส่งเงินคืน

3. เจ้าหน้าที่หน่วยงานที่ขอรับเงินอุดหนุนไม่เข้าใจในการจัดทำเอกสารหลักฐานไว้รองรับการตรวจเบื้องต้นจากเจ้าหน้าที่องค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น ทั้งในขั้นตอนการขอรับเงินงบประมาณเงินอุดหนุนและข้อระเบียบ วิธีการ ขั้นตอนการใช้จ่ายงบประมาณของส่วนภูมิภาคและท้องถิ่นโดยเฉพาะเอกสารการเบิกจ่ายเงินคือสิ่งสำคัญ จะต้องเตรียมไว้ให้เจ้าหน้าที่จากสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินตรวจสอบการใช้เงินงบประมาณ

4. เจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบโครงการบางหน่วยงานที่ขอรับเงินอุดหนุนไม่เข้าใจในห้วงระยะเวลา ในการทำโครงการเพื่อเสนอขอรับงบประมาณเงินอุดหนุนประจำปีงบประมาณ พ.ศ.2565

5. หน่วยงานบางแห่งมีงบประมาณดำเนินการโครงการไม่เพียงพอจึงต้องขอรับการสนับสนุนงบประมาณเพิ่มจากองค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น เพื่อนำไปสมทบงบประมาณของหน่วยงานเมื่อขออนุมัติดำเนินการตามโครงการจึงไม่สามารถแยกและจัดทำเอกสารหลักฐานตามจำนวนงบประมาณที่ขอรับการสนับสนุนจากองค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่นได้

6. หน่วยงาน องค์กรเอกชนหรือมูลนิธิบางแห่งไม่ทราบ ว่า เมื่อดำเนินโครงการแล้วเสร็จต้องรายงานผลการดำเนินงานให้องค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่นทราบ ภายใน 30 วัน หลังจากดำเนินโครงการแล้วเสร็จ เพื่อหน่วยงานเจ้าของงบประมาณจะได้เป็นข้อมูลในการพิจารณาสนับสนุนงบประมาณในครั้งต่อไป

7. บางโครงการมีความจำเป็นเร่งด่วนในการพัฒนาเพื่อให้การสนับสนุนงบประมาณดำเนินการตามวัตถุประสงค์ของแต่ละโครงการ หากไม่ดำเนินการตามวัตถุประสงค์อาจทำให้เกิดผลเสียต่อประชาชน ชุมชน ผู้ซึ่งควรได้รับประโยชน์จากโครงการต่างๆจึงไม่ได้แจ้งให้หน่วยงานที่ขอรับเงินอุดหนุนรายงานผลการดำเนินงานต่อองค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น

8. หน่วยงานบางแห่งที่รับงบประมาณเงินอุดหนุนยังไม่เข้าใจบทบาทหน้าที่ในการออกตรวจติดตามและประเมินผลขององค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่นเท่าที่ควรในการเข้าตรวจติดตามฯ ซึ่งมีความสำคัญมากในการประสานงานกับทุกๆ ส่วนราชการที่ได้รับงบประมาณ เพื่อให้คำแนะนำตามวัตถุประสงค์ของโครงการจึงเห็นควรให้ทุกส่วนราชการให้ความสำคัญต่อการรายงานผลการดำเนินงานเมื่อสิ้นสุดโครงการ

5.5 ข้อเสนอแนะ

5.5.1 ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้

- เห็นควรจัดทำแผนพัฒนาขององค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น โดยมุ่งเน้นให้เป็นแผนพัฒนาที่มีประสิทธิภาพ ประสิทธิผลและประหยัดคุ้มค่าเพื่อสนองความต้องการของประชาชนในพื้นที่และคำนึงถึงความสามารถในการนำมาปฏิบัติได้จริงภายใต้ระยะเวลาที่กำหนดไว้ ทั้งนี้ในการจัดทำร่างแผนพัฒนาขององค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่นให้คณะกรรมการสนับสนุนการจัดทำแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่นและคณะกรรมการเห็นควรพิจารณางบประมาณที่คาดว่าจะได้รับจำนวนและรายละเอียดโครงการที่คาดว่าจะดำเนินการในแต่ละปีงบประมาณเพื่อให้สอดคล้องและใกล้เคียงกับศักยภาพในการดำเนินการขององค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น โดยนำฐานข้อมูลที่ได้รับจากการติดตามและประเมินผลการดำเนินงานตามแผนพัฒนาต่างๆของคณะกรรมการตรวจติดตามและประเมินผลในปีงบประมาณที่ผ่านมานำมาประกอบการพิจารณาในการสนับสนุนงบประมาณในปีต่อไป

- เห็นควรกำกับให้หน่วยงานที่ได้รับเงินอุดหนุนจากองค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่นให้ดำเนินโครงการทันทีเมื่อได้รับการอนุมัติโครงการและจัดสรรงบประมาณโดยคำนึงถึงช่วงระยะเวลาในการดำเนินงานตามที่กำหนดไว้ในแผนการปฏิบัติงานและแผนการดำเนินงานโดยเคร่งครัดหากพบปัญหาอุปสรรคหรือข้อจำกัดในการดำเนินงานตามช่วงระยะเวลาดังกล่าวให้แจ้งต่อผู้บังคับบัญชาที่เกี่ยวข้องได้ทราบเพื่อให้ได้ข้อเสนอแนะหรือแนวทางในการดำเนินงานให้เป็นไปตามแผนพัฒนาและกรณีที่มีการเปลี่ยนแปลงรายละเอียดของโครงการแล้วทำให้เกิดผลกระทบทำให้วัตถุประสงค์และเป้าหมายของโครงการตามแผนดำเนินงานและแผนพัฒนาขององค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น

- เห็นควรกำหนดแนวทางและวิธีการในการติดตามและประเมินผลการดำเนินงานโครงการตามแผนพัฒนาขององค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่นโดยมุ่งเน้นไปที่ประสิทธิภาพ ประสิทธิผลและความประหยัดคุ้มค่าของการดำเนินโครงการตามแผนพัฒนาพร้อมทั้งรายงานผลการดำเนินงานและเสนอความเห็นต่อนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่นเพื่อทราบผลสัมฤทธิ์ของแผนพัฒนาท้องถิ่นและนำข้อมูลที่ได้รับจากการติดตามและประเมินผลนำเสนอต่อคณะกรรมการสนับสนุนการจัดทำแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่นและคณะกรรมการพัฒนาองค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่นเพื่อประกอบการพิจารณาในการกำหนดแนวทางในการจัดทำแผนพัฒนาขององค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่นต่อไป

- เห็นควรกำกับให้คณะกรรมการสนับสนุนการจัดทำแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่นและคณะกรรมการพัฒนาองค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่นพิจารณาสอบทานร่างแผนพัฒนาท้องถิ่นและร่างแผนการดำเนินงานประจำปีงบประมาณโดยละเอียดก่อนนำเสนอ เพื่อป้องกันข้อผิดพลาดในการกำหนดขอบข่ายและรายละเอียดโครงการรวมทั้งสอบทานการอ้างอิงที่มาของโครงการที่ประสานแผนมาจากยุทธศาสตร์การพัฒนา แผนพัฒนาท้องถิ่น ข้อบัญญัติและแผนการดำเนินงานประจำปีงบประมาณ สำหรับการจัดทำแผนพัฒนาขององค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่นต่อไป

- เห็นควรดำเนินการตรวจติดตามและประเมินผลการดำเนินงานตามแผนพัฒนาขององค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่นในช่วงระยะเวลาดำเนินการเพื่อต้องการทราบความก้าวหน้าของโครงการและปัญหาอุปสรรคของการดำเนินงานตามโครงการต่างๆ กรณีที่โครงการมีปัญหาอุปสรรคของการดำเนินงานให้คณะกรรมการตรวจติดตามและประเมินผลเสนอแนะหรือให้แนวทางในการดำเนินงานต่อหน่วยงานที่ได้รับ การสนับสนุนงบประมาณดำเนินการเพื่อดำเนินโครงการให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์เป้าหมายโครงการและกรณีที่โครงการมีความจำเป็นต้องเปลี่ยนแปลงรายละเอียดโครงการแล้วเกิดผลกระทบที่ทำให้วัตถุประสงค์และเป้าหมายของโครงการตามแผนการดำเนินงานและแผนพัฒนาท้องถิ่นเปลี่ยนแปลงไป เช่น มีการโอนลด

โอนเพิ่มงบประมาณที่ได้รับจากการจัดสรร หรือวัตถุประสงค์และเป้าหมายของโครงการจำเป็นต้องเปลี่ยนแปลงไปเพื่อให้สอดคล้องกับสภาพการณ์ขณะปฏิบัติงานเห็นควรให้คณะกรรมการติดตามและประเมินผลแจ้งต่อคณะกรรมการสนับสนุนการจัดทำแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่นและคณะกรรมการพัฒนาองค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่นทราบ เพื่อพิจารณาแก้ไข เปลี่ยนแปลง เพิ่มเติม แผนการดำเนินงาน ประจำปีงบประมาณหรือแผนพัฒนาท้องถิ่นต่อไป

- เห็นควรดำเนินการตรวจติดตามและประเมินผลผลการดำเนินงานตามโครงการนั้น เมื่อโครงการเสร็จสิ้นแล้วเพื่อทราบลักษณะการใช้ประโยชน์จากโครงการ (Outcome)ว่าเป็นไปตามวัตถุประสงค์และเป้าหมายของโครงการตามที่กำหนดไว้ในแผนพัฒนาท้องถิ่นหรือไม่อย่างไร กรณีที่ผลการดำเนินงานไม่เป็นไปตามที่แผนพัฒนาที่กำหนดไว้ ให้คณะกรรมการตรวจติดตามและประเมินผลแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น รายงานต่อผู้บริหารและผู้อำนวยการสำนักยุทธศาสตร์และงบประมาณ ได้ทราบผลการดำเนินการของแต่ละโครงการเพื่อการดำเนินการได้ประโยชน์ตามวัตถุประสงค์และเป้าหมายของโครงการโดยให้เป็นไปตามระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการจัดทำแผนพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2548 และแก้ไขเพิ่มเติมถึงฉบับที่ 3 พ.ศ. 2561 รวมทั้งระเบียบและหนังสือสั่งการอื่นที่เกี่ยวข้องต่อไป

- เพื่อเป็นการควบคุมภายในการบริหารพัฒนาขององค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น ให้มีประสิทธิภาพ ประสิทธิผล ส่วนราชการที่เกี่ยวข้องหลังจากโอนเงินสนับสนุนหน่วยงานอื่นดำเนินการแล้วเสร็จ ควรแจ้งสำนักยุทธศาสตร์และงบประมาณเพื่อดำเนินการติดตามและประเมินผล ตามระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการจัดทำแผนพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2548 และแก้ไขเพิ่มเติมถึงฉบับที่ 3 พ.ศ. 2561 และแจ้งหน่วยตรวจสอบภายในเพื่อดำเนินการตรวจสอบหลักฐานการเบิกจ่ายเงิน ว่าดำเนินการเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ประหยัด คัดค้าน และดำเนินการเป็นไปอย่างถูกต้องหรือไม่

5.5.2 ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

- กฎหมายได้ระบุอำนาจหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนจังหวัด (อบจ.) ในการดูแลประชาชน เพื่อสนองตอบอย่างรวดเร็วให้กับประชาชนผู้เดือดร้อนและเป็นการพัฒนาท้องถิ่นที่มีคุณภาพประสิทธิภาพ ดังนั้น หน่วยงาน องค์กรเอกชน มูลนิธิ ที่มีความประสงค์จะขอรับการสนับสนุนงบประมาณจากองค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่นเป็นหน่วยงานที่มีความพร้อม มีศักยภาพพร้อมให้การสนับสนุนเพื่อช่วยเหลือบรรเทาความเดือดร้อนและความต้องการของประชาชนรวมถึงมีอำนาจหน้าที่ในการจัดระบบบริการสาธารณะเพื่อประโยชน์สุขของประชาชนในท้องถิ่น

- ในการแสดงความคิดเห็นของผู้เข้าร่วมกิจกรรมโครงการผู้ได้รับผลประโยชน์จากโครงการต่างๆ ที่ได้รับการสนับสนุนจากองค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น ประชาชนแสดงความต้องการจากโครงการที่ตรงกับความต้องการเพื่อการพัฒนาชุมชนของตนเองเห็นหลายโครงการที่ประชาชนเสนอโครงการเดิมให้มีการจัดกิจกรรมต่อเนื่องทุกๆปี หรือบางพื้นที่เสนอโครงการใหม่ๆ มาปรับปรุงพัฒนาพื้นที่ชุมชนของตนเองเพื่อจะได้แนวคิดในการพัฒนาชุมชนที่แปลกใหม่ออกไปเป็นการดึงดูดความสนใจของประชาชนอำเภอใกล้เคียงอีกด้วย

- ส่วนราชการต่างๆโดยรวมต้องการให้องค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่นเพิ่มวงเงินงบประมาณให้สนับสนุนโครงการมากขึ้นและสนับสนุนอย่างต่อเนื่องในด้านการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ การพัฒนาองค์กรให้เป็นจุดบริการประชาชนและเป็นที่ยอมรับของชุมชน

- ต้องการให้องค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่นมุ่งเน้นส่งเสริมพัฒนาในด้านการศึกษาระดับพื้นฐานตั้งแต่วัยแรกเกิด อนุบาล สนับสนุนและจัดหาทุนการศึกษาสำหรับเด็กนักเรียน นักศึกษา พระภิกษุ

สามเณร ผู้ด้อยโอกาสอย่างต่อเนื่องทุกปี โดยการพัฒนาแบบบูรณาการทั้งด้านจิตใจ วัฒนธรรมรวมถึงความสัมพันธ์ในครอบครัวและชุมชน การสร้างสวัสดิการและสังคม หลักประกันชีวิตกับคนทุพพลภาพ

- ต้องการให้มีการสนับสนุนอย่างต่อเนื่องและขยายโครงการไปทุกชุมชนเนื่องจากเป็นโครงการที่ให้ความช่วยเหลือทางด้านสังคมและผู้ด้อยโอกาส เช่น โครงการ "โรงพยาบาลชุมชนแพรวมใจต้านภัยโรค COVID-19" ปีงบประมาณ 2565 ซึ่งเป็นโรคระบาดโรคติดต่ออุบัติใหม่และคาดว่าจะเพิ่มจำนวนผู้ป่วยมากขึ้นทุกๆปี

- ต้องการให้องค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่นส่งเสริมและสร้างอาชีพให้แก่ประชาชนอย่างยั่งยืนเพื่อแก้ปัญหาความยากจนโดยใช้นโยบายเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อให้เกิดชุมชนอยู่ดีมีสุข

- ต้องการให้องค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่นให้ความรู้พัฒนาด้านทักษะฝีมือให้มีความชำนาญเป็นระดับมืออาชีพเพื่อเพิ่มมูลค่าทรัพยากรมนุษย์สำหรับเยาวชนและผู้ว่างงานในชุมชนให้มีคุณค่าเพิ่มขึ้น

บรรณานุกรม

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น. คู่มือการติดตามและประเมินผลการจัดทำและแปลงแผนไปสู่การปฏิบัติขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น, ม.ป.พ.

กรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น. ชักซ้อมแนวทางการจัดทำงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๘ ของกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น, ๒๕๕๗

กรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น. การตั้งงบประมาณรายจ่ายและการใช้จ่ายงบประมาณหมวดเงินอุดหนุนอุดหนุนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น, ๒๕๕๗

คณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ (กพร.) ๒๕๕๖ แผนยุทธศาสตร์การพัฒนาระบบราชการไทย พ.ศ. ๒๕๕๖-พ.ศ.๒๕๕๐) กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ

สุชาติ ประสิทธิ์รัฐสินธุ์. ระเบียบการวิจัยทางสังคมศาสตร์ พิมพ์ ครั้งที่ ๑๑ กรุงเทพฯ:เฟื่องฟ้าพริ้นติ้ง ๒๕๕๔

สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี: คู่มือการปฏิบัติงานด้านการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น สำนักงานคณะกรรมการการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี, ๒๕๕๕

องค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น. ข้อบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น เรื่อง งบประมาณรายจ่าย ประจำปีงบประมาณ พ.ศ.๒๕๖๕ ฝ่ายงบประมาณและเงินอุดหนุน สำนักยุทธศาสตร์และงบประมาณ ขอนแก่น : องค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น ๒๕๖๔

องค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น. แผนพัฒนาท้องถิ่น (พ.ศ. ๒๕๖๑ – ๒๕๖๔) ฝ่ายนโยบายและแผนงาน สำนักยุทธศาสตร์และงบประมาณ ขอนแก่น : องค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น๒๕๖๒

เอนก บุญภาวิน. (๒๕๕๖) องค์การบริหารส่วนจังหวัดในความคิดเห็นของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล ศึกษาเฉพาะกรณี อบต. ในพื้นที่จังหวัดเพชรบูรณ์ สืบค้นจาก https://doi.nrct.go.th/ListDoi/listDetail?Resolve_Doi เมื่อวันที่ ๒๐ กันยายน ๒๕๖๔

ภาคผนวก

ภาพประกอบโครงการติดตามและประเมินผลการใช้จ่ายเงินอุดหนุน
ขององค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น
กรณีให้การสนับสนุนส่วนราชการอื่น ประจำปีงบประมาณ พ.ศ.2565

ภาพประกอบโครงการติดตามและประเมินผลการใช้จ่ายเงินอุดหนุน
ขององค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น
กรณีให้การสนับสนุนส่วนราชการอื่น ประจำปีงบประมาณ พ.ศ.2565

ภาพประกอบโครงการติดตามและประเมินผลการใช้จ่ายเงินอุดหนุน
ขององค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น
กรณีให้การสนับสนุนส่วนราชการอื่น ประจำปีงบประมาณ พ.ศ.2565

ภาพประกอบโครงการติดตามและประเมินผลการใช้จ่ายเงินอุดหนุน
ขององค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น
กรณีให้การสนับสนุนส่วนราชการอื่น ประจำปีงบประมาณ พ.ศ.2565

ภาพประกอบโครงการติดตามและประเมินผลการใช้จ่ายเงินอุดหนุน
ขององค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น
กรณีให้การสนับสนุนส่วนราชการอื่น ประจำปีงบประมาณ พ.ศ.2565

ภาพประกอบโครงการติดตามและประเมินผลการใช้จ่ายเงินอุดหนุน
ขององค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น
กรณีให้การสนับสนุนส่วนราชการอื่น ประจำปีงบประมาณ พ.ศ.2565

ภาพประกอบโครงการติดตามและประเมินผลการใช้จ่ายเงินอุดหนุน
ขององค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น
กรณีให้การสนับสนุนส่วนราชการอื่น ประจำปีงบประมาณ พ.ศ.2565

แบบสอบถามตรวจติดตามและประเมินผลแผนงาน
โครงการติดตามผลการดำเนินงาน โครงการใช้จ่ายเงินอุดหนุนองค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น
กรณีอุดหนุนงบประมาณให้หน่วยงานอื่น ปีงบประมาณ พ.ศ.๒๕๖๕

*****

ชื่อหน่วยงานที่รับการอุดหนุน .....

ชื่อโครงการ .....

ที่ตั้งโครงการ .....

งบประมาณ ..... บาท

คำชี้แจง ให้ท่านตอบคำถามในส่วนนี้ จำนวน ทั้งหมด ๑๕ ข้อ ตามความเป็นจริงหรือข้อมูลที่ท่านได้รับ และสามารถแสดงความคิดเห็นในส่วนนี้ตามความคิดเห็นหรือทัศนคติของท่านได้โดยอิสระ

๑) ผู้ตอบคำถามเป็นผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับโครงการนี้ในฐานะ

- ☐ เจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบการปฏิบัติงานของโครงการ ☐ บุคลากรในหน่วยงาน
- ☐ ผู้บริหารหน่วยงาน ☐ อื่นๆ ระบุ.....

๒) ประเภทของหน่วยงานของท่านที่รับเงินอุดหนุน

- ☐ ราชการ ☐ รัฐวิสาหกิจ ☐ องค์กรมหาชน ☐ เอกชน ☐ อื่นๆ ระบุ.....

๓) หน่วยงานของท่านได้จัดทำแผนยุทธศาสตร์การพัฒนามาตามแนวยุทธศาสตร์ของจังหวัดขอนแก่นไว้เป็นลายลักษณ์อักษรหรือไม่

- ☐ ได้จัดทำเพราะ.....
- ☐ ไม่ได้จัดทำเพราะ.....

๔) โครงการนี้มีในแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาของหน่วยงานท่านหรือไม่

- ☐ มีเพราะ.....
- ☐ ไม่มีเพราะ.....

๕) โครงการนี้สอดคล้องกับยุทธศาสตร์การพัฒนาของจังหวัดขอนแก่นหรือไม่

- ☐ สอดคล้องเพราะ.....
- ☐ ไม่สอดคล้องเพราะ.....

๖) หน่วยงานท่านขอรับการสนับสนุนเป็นงบประมาณดำเนินการตามโครงการนี้ จากองค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่นแล้วได้ขอรับการสนับสนุนเงินงบประมาณจากหน่วยงานอื่นมาสมทบด้วยหรือไม่

- ☐ ขอ ☐ ไม่ขอ

และ ถ้าขอรับการสนับสนุน คือ (โปรดระบุชื่อหน่วยงาน).....

เพราะ.....

๗) การดำเนินงานตามโครงการนี้ ท่านได้ดำเนินการจัดหาพัสดุตามระเบียบฯ หรือไม่

- ☐ ดำเนินการเพราะ.....
- ☐ ไม่ดำเนินการเพราะ.....

๘) การดำเนินงานตามโครงการนี้ ท่านได้จัดทำบัญชีรายรับ-รายจ่าย แยกรายละเอียดต่างๆ ไว้อย่างชัดเจนครบถ้วนเพื่อการตรวจสอบหลักฐานต่างๆ ไว้หรือไม่

- ☐ จัดทำเพราะ.....
- ☐ ไม่จัดทำเพราะ.....

๙) ผลการดำเนินโครงการนี้เสร็จสมบูรณ์ครบถ้วนตามวัตถุประสงค์ของโครงการหรือไม่

- ☐ เสร็จเพราะ.....
- ☐ ยังไม่เสร็จเพราะ.....

๑๐) จำนวนงบประมาณที่ได้รับจาก อบจ.ขอนแก่น ที่ใช้ในการดำเนินโครงการนี้ เพื่อให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ของโครงการ เพียงพอกับค่าใช้จ่ายที่ประเมินไว้ตามโครงการที่เสนอของงบประมาณนี้หรือไม่

☐ เพียงพอ ใช้งบประมาณ ทั้งสิ้น.....บาท

☐ ไม่เพียงพอ และขาดงบประมาณอีก.....บาท

☐ เหลือจ่าย เป็นจำนวน.....บาท

๑๑) จากข้อ (๑๐) ในกรณี งบประมาณที่ได้รับการสนับสนุนจัดสรร จาก อบจ.ขอนแก่น ไม่เพียงพอกับค่าใช้จ่ายในโครงการนี้ ตามที่ประเมินค่าใช้จ่ายไว้ หน่วยงานของท่าน ขอรับการสนับสนุนงบประมาณจากหน่วยงานอื่นๆ อีกหรือไม่

☐ ไม่ขอ ☐ ขอ และถ้าขอคือจากหน่วยงาน.....

เพราะ.....

๑๒) ในกรณี งบประมาณที่ได้รับการอุดหนุนจาก อบจ.ขอนแก่น ของโครงการนี้ เหลือจ่าย หน่วยงานของท่านได้ทำการ ส่งคืน จำนวนงบประมาณที่เหลือจ่ายให้กับ อบจ.ขอนแก่นหรือไม่

☐ ส่งคืนเพราะ.....

☐ ไม่ส่งคืนเพราะ.....

๑๓) เมื่อดำเนินงานตามโครงการนี้แล้วเสร็จหน่วยงานของท่านได้จัดส่งรายงานผลการดำเนินงานให้ อบจ.ขอนแก่น ทราบหรือไม่

☐ รายงานเพราะ.....

☐ ไม่รายงานเพราะ.....

๑๔) ท่านคิดว่าโครงการนี้บรรลุผลสำเร็จตามวัตถุประสงค์ของโครงการนี้หรือไม่

☐ บรรลุเพราะ.....

☐ ไม่บรรลุเพราะ.....

๑๕) เพราะเหตุใด หน่วยงานของท่านขอรับการสนับสนุนงบประมาณจาก อบจ.ขอนแก่น

.....

.....

๑๖) ข้อเสนอแนะและความคิดเห็นอื่น ๆ

.....

.....

.....

ลงชื่อ.....ผู้ให้ข้อมูล

( )

ตำแหน่ง.....

วันที่.....

ลงชื่อ.....ผู้รับรอง

( )

ตำแหน่ง.....

วันที่.....

ขอขอบคุณที่ให้ความร่วมมือ
ฝ่ายตรวจติดตามและประเมินผล สำนักยุทธศาสตร์และงบประมาณ
องค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น

**การติดตามและประเมินผลแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น
ประจำปีงบประมาณ พ.ศ.2565**

คณะที่ปรึกษา

1. ดร.พงษ์ศักดิ์ ตั้งวานิชกพงษ์	นายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น
2. นายสิทธิกุล ภูคำวงศ์	รองนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น
3. นายธาดา พรหมสาขา ณ สกลนคร	รองนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น
4. นายประสิทธิ์ ทองแท่งไทย	รองนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น
5. นายพงษ์เจตน์ พรภักญา	ปลัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น

คณะกรรมการติดตามและประเมินผลแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น

1. นายวิบูลย์ เรืองประเสริฐกุล	สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น	ประธานกรรมการฯ
2. นายวิศรุต ปู่เพ็ง	สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น	กรรมการ
3. นายณณทัตพัชรี กันตวธีระนันต์	สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น	กรรมการ
4. นางฐิติรัตน์ อัครสุริย์	ผู้แทนประชาคมท้องถิ่น	กรรมการ
5. นายประไพ ชาญจระเข้	ผู้แทนประชาคมท้องถิ่น	กรรมการ
6. นายปิติภณ โพธิ์ไธ	ท้องถิ่นจังหวัดขอนแก่น หัวหน้าส่วนราชการ	กรรมการ
7. นายอดิเรก วัฒนาอุดมชัย	โยธาธิการและผังเมืองจังหวัดขอนแก่น หัวหน้าส่วนราชการ	กรรมการ
8. นายประยุทธ์ ชาญนวงศ์	ผู้ทรงคุณวุฒิ	กรรมการ
9. ดร.มงคล อดิอนวรรตน์	ผู้ทรงคุณวุฒิ	กรรมการ
10. นางอาชีวะะห์ ว่องไว	รองปลัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น	กรรมการ
11. นายเพชร มูลป้อม	ผู้อำนวยการสำนักยุทธศาสตร์และงบประมาณ	กรรมการฯ/เลขานุการ

คณะทำงาน

1. นางสาวสุมาลี งามสิทธิ์	หัวหน้าฝ่ายตรวจติดตามและประเมินผล	คณะทำงาน
2. นางนวลมณี เหล่ากุนทา	นักวิเคราะห์นโยบายและแผนชำนาญการพิเศษ	คณะทำงาน
3. นางสาวกานตพภา ศรีภิรมย์	นักวิชาการคอมพิวเตอร์ชำนาญการ	คณะทำงาน
4. นางสาวสุกฤตา หาญศรี	เจ้าพนักงานธุรการชำนาญงาน	คณะทำงาน
5. นางรุ่งฤทัย ดำรงชัย	ผู้ช่วยนักวิชาการคอมพิวเตอร์	คณะทำงาน
6. นางกรกนก คำหนูไทย	ผู้ช่วยเจ้าพนักงานธุรการ	คณะทำงาน
7. นางสาวศิริวรรณ ตาหมื่น	พนักงานจ้างเหมาบริการ	คณะทำงาน
8. นางสาวภัสสร ประชุมพันธ์	พนักงานจ้างเหมาบริการ	คณะทำงาน

